

glasbena mladina

glasilo glasbene mladine slovenije

leto VI, številka 3
2. februar 1976

foto: oskar dolenc

Na seji predsedstva Glasbene mladine Slovenije sta zaradi prezaposlenosti odložila uredniške dolžnosti glavni urednik Marjan Gabrijelčič in odgovorni urednik Primož Kuret. Predsedstvo je za nova urednika imenovalo Petra Liparja in Igorja Longyko. Dosedanjima urednikoma se tudi na tem mestu prisrčno zahvaljujemo za sodelovanje in upamo, da nam bosta še nadalje nudila svojo strokovno pomoč.

seja predsedstva republiške konference glasbene mladine slovenije

V mesecu decembru je bila v Ljubljani 1. seja predsedstva republiške konference Glasbene mladine Slovenije, na kateri smo obravnavali tako aktualna vprašanja delovanja naše organizacije, kakor tudi načelni program in problematiko Glasbene mladine v srednjeročnem obdobju. Ob poročilu o delu GMS je bilo ugotovljeno, da so bile izvedene vse akcije, ki so bile v programu, in da se je dejavnost Glasbene mladine razširila in vsebinsko poglobila. Kljub temu pa z našim delom nikakor ne moremo biti popolnoma za-

Obveščamo bralce, da imamo na zalogi še precej izvodov lanske posebne številke, ki prinaša podatke o življenju in delu skladatelja Wolfganga Amadeusa Mozarta. Naročite jo lahko v uredništvu po 5 dinarjev.

dovoljni, saj npr. še vedno opažamo premajhno odzivnost in koordinacijo nekaterih občinskih konferenc z RK GMS. Večjo povezanost s terenom skušamo poglobiti z obiski posameznih občinskih organizacij in posveti z vodstvi občinskih organizacij Glasbene mladine ter ostalimi zainteresiranimi družbenopolitičnimi in kulturnimi dejavniki v posamezni občini. Prav tako ne moremo biti zadovoljni, predvsem v bazi, s sodelovanjem z ZSMS, saj po nekaterih občinah do neposrednih stikov še sploh ni prišlo. Tudi sklepi II. tematske konference Glasbene mladine Jugoslavije o večji usmerjenosti naše organizacije k delavski in kmečki mladini niso zadovoljivo realizirani. Prav tako smo storili premalo pri vključevanju Glasbene mladine v delo krajevnih skupnosti. Seja predsedstva je opozorila tudi na nove naloge, ki čakajo našo organizacijo pri vključevanju v delo celodnevne šole.

Med odgovorne naloge GMS v naslednjem obdobju sodi vodenje evidence članov Glasbene mladine. Predsedstvo je sprejelo sklep, da se v naslednjem obdobju vpelje poskusno evidentiranje članstva v občinski organizaciji GM v Mariboru, katerega rezultati bodo kasneje služili za osnovo organiziranosti članstva na področju celotne Slovenije.

Po 10. kongresu ZKJ in IX. kongresu ZSMS je tudi Glasbena mladina prešla na organiziranost na osnovi delegatskega sistema. S tem se je še bolj jasno pokazalo pomanjkanje tako strokovnih, kakor tudi vodstvenih kadrov Glasbene mladine. Tako sodi med najpomembnejše sklepe seje predsedstva realizacija slovenskega kampa Glasbene mladine kot prioritete akcije v naslednjem obdobju.

Zamisel o slovenskem glasbenem kampu ni nova, saj se je potreba po njem izkazala že pred nekaj leti. V Jugoslaviji deluje že vrsto let mednarodni kulturni center GM v Grožnjanu, vendar zaradi majhne kapacitete ne more sprejeti vseh mladih, ki bi ob glasbi in delu želeli prebiti poletne mesece. Poleg tega je tudi program kampa v Grožnjanu na tako visoki strokovni ravni, da mnogim manj nadarjenim mladim glasbenikom ni pristopen.

Tako predvidevamo v poletnih mesecih letošnjega leta tritedensko glasbeno kolonijo, ki bo predvidoma v objektu slikarske kolonije „Domačija“ v Seliščih. Program naj bi obsegal tri enotedenske tečaje. Na prvem bi se zbrali mladi iz klubov Glasbene mladine, ki bi se ob praktičnem delu in medsebojni izmenjavi izkušenj seznanjali z možnostmi in oblikami klubske dejav-

nosti. Drugi tečaj bi bil namenjen aktivistom in vodstvenim kadrom naše organizacije, kakor tudi animatorjem, katerih delo zahteva poleg organizacijskih sposobnosti tudi določeno strokovno znanje. Iz sklepov II. tematske konference GM je razvidno, da smo premalo storili za kulturno udejstvovanje delavske in kmečke mladine. Tako pri nas kakor tudi v svetu, nenehno pozabljamo na mlade iz neposredne proizvodnje, glasbenike amaterje, ki svoje afinitete do glasbe iz objektivnih razlogov niso imeli priložnosti razviti. Zato smo namenili tretji tečaj mladim iz neposredne proizvodnje, ki bi preživeli teden dni ob petju, muziciranju in poslušanju plošč. Tako bi mladim prek aktivne sodelovanja omogočili del estetske vzgoje, za katero so bili pri svojem strogo profesionalno usmerjenem šolanju prikrajšani.

A. K.

občinska konferenca glasbene mladine celje

Po 1. republiški konferenci Glasbene mladine Slovenije, ki je bila v marcu preteklega leta, je opaziti živahnost tudi v občinskih

organizacijah Glasbene mladine. V skladu z novim zakonom o družbenih organizacijah in društvi se sprejemajo novi statuti občinskih organizacij, hkrati pa je status Glasbene mladine po IX. kongresu ZSMS kot kolektivnega člana ZSMS in specializirane organizacije ZSMS vplival tudi na vrsto organizacijskih in vsebinskih sprememb.

V mesecu decembru je bila 1. občinska konferenca Glasbene mladine v Celju. Ze množičnost udeležbe, saj je iz vsake šole prisostvovala kar petčlanska delegacija, je potrdila, da je gibanje Glasbene mladine v Celju široko zasidrano in da rezultati dela nikakor niso naključni. Prav tako opažamo v Celju tudi dobro povezanost Glasbene mladine z ostalimi družbenopolitičnimi in kulturnimi faktorji, predvsem z ZSMS, ki z veliko pozornostjo spremlja delovanje Glasbene mladine. Poleg poročila o delu v sezoni 1974/75 (izvedenih je bilo 30 mladinskih koncertov v Celju, Štorah, Vojniku in Dobri, trije koncerti najmlajših poustvarjalcev, klubske večeri, obisk Festivala sodobne komorne glasbe v Radencih) in sprejetju novega statuta občinske organizacije Glasbene mladine Celje, je bilo na konferenci izvoljeno tudi novo vodstvo. Novi predsednik OO GMS Celje je Hinko Haas, študent ljubljanske Akademije za glasbo, tajnik pa Albert Završnik.

Prav tako so delegati sprožili vrsto problemov, ki so predvsem kadrovske in finančne, hkrati pa so izrazili tudi številne želje in možnosti za nadaljnje uspešno delovanje Glasbene mladine. To je predvsem razširjanje idej Glasbene mladine na vsa področja, kjer mladi živijo in delajo. Lahko bi trdili, da je Glasbena mladina v Celju prisotna v vseh šolah in šolskih centrih, premalo pa je vključena v delo krajevnih skupnosti ter med delavsko in kmečko mladino. Tako pomenijo sklepi prve konference Glasbene mladine Celje tudi njen dolgoročnejši program. Ob povezavi s Koncertno poslovalnico in Mladinskim pevskim festivalom v Celju si bo GM prizadevala za še bolj pestro in kvalitetno vsebino, v tesni povezavi z ostalimi družbenopolitičnimi in kulturnimi faktorji, predvsem ZSMS, pa bo skušalo v svojo delo pritegniti čim več mladih iz vseh okolij.

Občinski konferenci je sledil regionalni posvet, na katerem smo preučili možnosti za ustanavljanje občinskih organizacij Glasbene mladine v širši celjski regiji, predvsem v Žalcu, Slovenskih Konjicah in Laškem. Vse kaže, da obstajajo realne

glasbena mladina

Izdaja republiška konferenca Glasbene mladine Slovenije. Ureja uredniški odbor: Peter Lipar (glavni urednik), Igor Longyko (odgovorni urednik), Anton Janežič (lektor), Dušan Rogelj, Kaja Šivic (sekretar uredništva), France Anžel (tehnični urednik). Naslov uredništva: Ljubljana, Krekov trg 2, tel. 322-367.

Tekoči račun pri SDK Ljubljana, št. 50101-678-49381. Tiska Tiskarna Ljudska pravica. Izhaja šestkrat na šolsko leto. Celoletna naročnina 14 din, cena posameznega izvoda 3 din. Oproščena temeljnega davka od prometa proizvodov po sklepu republiškega sekretariata za informacije 412-1/72, z dne 22. oktobra 1973.

Uredniški svet: RK ZSMS, Tone Lotrič (ZKPOS), Dušan Vodišek (ZDGPS), Jože Stabej (DGU), Dane Škerl (DSS), Miloš Poljanšek, Ciril Vertačnik (RK GMS), delegacija uredništva: glavni in odgovorni urednik in sekretar uredništva.

Časopis sofinancira kulturna skupnost Slovenije.

možnosti za ustanavljanje občinskih organizacij GM tudi v teh občinah; tako bi glasbena aktivnost pod okriljem naše organizacije še bolj živahno zaživela. Seveda tudi tu ne bo šlo brez povezave tako društev glasbenih pedagogov, občinskih konferenc ZSMS in vseh ostalih zainteresiranih družbenopolitičnih in kulturnih dejavnikov, ki bi lahko zagotovili tudi potrebna sredstva za delovanje Glasbene mladine. Prvi koraki so storjeni in upamo, da bomo lahko kmalu poročali o nastanku novih občinskih organizacij Glasbene mladine v širši celjski regiji.

A. K.

sestaneke predsedstva glasbene mladine jugoslavije

V dneh 17. in 18. januarja je v Kranju zasedalo predsedstvo Glasbene mladine Jugoslavije. Dnevni red zasedanja je bil zelo obširen. V poročilu o preteklem delu, ki zajema obdobje od III. kongresa GMJ, so predstavniki republik kritično ocenili dosedanje delovanje in realizacijo zastavljenih nalog. V skladu s sklepi IX. kongresa Zveze socialistične mladine Jugoslavije in III. kongresa GMJ se je namreč dokončno izoblikoval družbeni status Glasbene mladine – iz tega stališča so ocenjevali tudi stopnjo organiziranosti posameznih republiških organizacij. Neposredno nadaljevanje dejavnosti v tej smeri je priprava na 3. tematsko konferenco GMJ, ki bo nosila delovni naslov „Vloga Glasbene mladine kot nosilca kulture v samoupravni družbi.“ Predsedstvo je pozitivno ocenilo programsko usmeritev. Večjo pozornost bi bilo treba posvetiti medrepubliškemu sodelovanju, ki se dosedaj še ni dovolj razmahnilo. Razen tega so poudarili veliko vlogo glasil Glasbene mladine v propagiranju in povezovanju dejavnosti. Razen časopisa in radia je bilo letos prvič realizirano tudi sodelovanje z televizijo.

Od večjih akcij, ki so v programu v letošnjem letu, zaslužita posebno pozornost projekt mednarodnega poletnega kampa v Groznjanu, ki se bori s hudimi finančnimi težavami, in akcija „Srečanja GMJ“, ki naj bi bila letos maja v Zagrebu. V šestih dneh bi se tam zbralo okrog 11.500 članov Glasbene mladine iz vse Jugoslavije, kar pomeni izjemno priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj. Kot vsako leto bo jeseni tudi mednarodno tekmovanje mladih glasbenikov v Beogradu.

In še mnenje predsednika GMJ, Jadranka Jelića:

„Sestaneke predsedstva Glasbene mladine Jugoslavije v Kranju lahko ocenim kot zares uspešen. Potekal je

v tovariškem, prijateljskem in delovnem vzdušju. Obravnavali smo tekoče naloge, ki smo si jih zadali na 2. tematski konferenci, predvsem o organizacijski shemi GMJ in GM republik. Dobre rezultate smo dosegli tudi na področju neposredne programske problematike in se dogovorili o vseh vprašanih, ki zadevajo program dela v letu 1976.“

M. S.

obisk gm na poljanski gimnaziji

Pred nekaj dnevi smo obiskali mladino na gimnaziji Poljane v Ljubljani. To je bilo naše prvo srečanje in dijaki so bili kar malo nezaupljivi. Hoteli smo jih seznaniti z našimi prizadevanji za to, da bi slovenska mladina znala bolj uživati v dobri glasbi, da bi se zanjo zanimala in se izobraževala na tem področju. Predstavili smo jim naš časopis, jim razložili našo koncertno dejavnost in jim predlagali, naj ustanovijo svoj klub ljubiteljev glasbe, pri katerem bi jim pomagali z občasnimi predavanji, poslušanjem plošč, drobnimi koncerti in podobnim. V ilustracijo jim je kvartet, ki ga sestavljajo mladi študenti akademije za glasbo, zaigral tri baročne skladbe za kljunasto flavto, violino, čelo in klavir. Kot je pri nas navada, je Klemen Ramoš, eden izmed izvajalcev, poskrbel za primeren komentar in skladbe predstavil časovno in oblikovno. S tem, upamo, smo prebili led in pokazali mladim na poljanski gimnaziji, kam naj se obrnejo tisti med njimi, ki jih dobra glasba zanima in veseli.

KS

ob drugi reviji zasavskih glasbenih šol

V zadnjih dneh pred polletnimi počitnicami so se učenci treh glasbenih šol – Zagorja, Trbovelj in Hrastnika – zopet skupno predstavili na drugi reviji zasavskih glasbenih šol. Pokrovitelja revije sta bila Glasbena mladina Slovenije in Skupnost glasbenih šol Slovenije. Takšen način javnega prikaza dela je nastal na pobudo vseh treh glasbenih šol, ki so se same odločile za tako obliko sodelovanja; morda bi bil primeren tudi za druge glasbene šole. Glasbene šole imajo sicer vsako leto tekmovanje učencev glasbenih šol Slovenije in Jugoslavije, ki pa ne

more zajeti vseh talentiranih in sposobnih učencev. Mislim, da bi kazalo ponovno uvesti obliko revij, ki bi združevalo po nekaj glasbenih šol. Nalogo spodbujanja in organizacijskega vodenja revij je v preteklosti z uspehom opravljala Zveza društev glasbenih pedagogov Slovenije.

Posebna vrednost zasavske revije je v tem, da so učenci nastopali v vseh treh mestih in sicer 15. 1. v Zagorju, 16. 1. v Hrastniku in 17. 1. v Trbovljah, kjer je bil zaključek revije in so bila podeljena priznanja vsem trem glasbenim šolam. Lepo dvorano kulturnega doma v Trbovljah so poslušalci skoraj docela napolnili. Poslušalci so z velikim zanimanjem in toplimi simpatijami sledili izvajanim skladbam in s tem uvrstili prijetno vzdušje nastopajočim učencem, ki so bili za svoje izvedbe nagajani s pristržnimi aplavzi.

Sporod sam je bil smiselno sestavljen. Opaziti je bilo zlasti, da so poleg pianistov nastopali tudi godalci in seveda že po tradiciji pihalci in trobilci. Posebno vrednost reviji pa so dali ansambli. Vse tri glasbene šole posvečajo veliko pozornost igranju v ansamblih, ki je posebno važno za občutek kolektivnosti in je priprava za igranje v orkestru. Sporod, ki sta ga posebej uspešno zaključila harmonikarski orkester in mladinska pihalna godba iz Trbovelj, je potekal gladko in je predstavil vse tri glasbene šole v najlepši luči.

MATIJA TERCELJ

proslava 10-letnice glasbene mladine maribor

V prejšnji številki Glasbene mladine smo objavili prispevek o začetkih delovanja Glasbene mladine v Mariboru. Glasbena mladina Maribora pomeni danes ustaljen kulturni dejavnik z abonmajskimi koncerti in

drugimi kulturnimi prireditvami, obiski kulturnih manifestacij v drugih krajih ter vrsto akcij in dejavnosti. S svojim delom Glasbena mladina ni postala samo organizacija, ki jo imajo mladi preprosto radi, ampak si je z mnogimi uspehi pridobila tudi mesto in ugled pri vseh mariborskih kulturnih in družbenopolitičnih forumih.

Ne bi se spuščali v podrobno opisovanje dela občinske organizacije Glasbene mladine Maribor, saj je verjetno najbolj zgovoren dokaz o širini in uspehih njenega delovanja pregled dela v času od septembra do konca leta 1975. V tem obdobju se je zvrstilo že 28 prireditev, ki jih je obiskalo preko 10.000 poslušalcev.

Ob tako široko zastavljeni dejavnosti ni prenetljivo, da je Glasbena mladina Maribor proslavila 10. obletnico svojega obstoja s posebno bogatim programom. V slavnostnem tednu se je zvrstilo kar 12 koncertov, zaživel je klub Glasbene mladine in 15. decembra 1975 je stekla na radiu Maribor prva radijska oddaja z naslovom „Glasbena mladina“.

Proslavo ob 10-letnici je v prenovljeni kazinski dvorani otvoril predsednik Glasbene mladine Maribor Tone Žuraj. Nato je spregovoril Miloš Poljanšek, predsednik republiške konference Glasbene mladine Slovenije, ki je tudi nagradil najzaslužnejše sodelavce: Aleksandra Lajovica, Vlada Goloba, Ferda Filipiča in Janka Šetinca. Prav tako je Glasbena mladina sprejela za svoje uspešno delo tudi priznanje republiške konference Glasbene mladine Slovenije. V imenu Glasbene mladine Jugoslavije je prisotne pozdravil Miča Pavlovič, generalni sekretar Glasbene mladine Jugoslavije.

Tudi Glasbena mladina Maribor ni pozabila požrtvovalnega dela številnih posameznikov, kulturnih institucij in družbenopolitičnih organizacij ter jih nagradila s priznanji. Pri tem je predsednik Žuraj posebno poudaril zasluge, ki jih imajo za uspešno delo Glasbene mladine Kulturna skupnost Maribor, Center za glasbeno vzgojo in Slovensko narodno gledališče v Mariboru. Naglasil je tudi pomen sodelovanja Glasbene mladine z mariborsko koncertno poslovalnico, ki že leta prizadevno skrbi za realizacijo mladinskih koncertov.

Tudi v koncertnem nastupu ob 10-letnici so se organizatorji držali načela, da mora naša organizacija skrbeti za afirmacijo najmlajših ustvarjalcev. Tako sta ob spremljavi pianista Janka Šetinca nastopila mladi čelist Miloš Mlejnik ter mezosopranistka Marjana Lipovšek, za katero je bilo sodelovanje na proslavi prvi javni nastop v Sloveniji.

Deset let Glasbene mladine Maribor je pomemben jubilej, obračun delovnih uspehov in spomin na številne težave ob delu. Hkrati pa pomeni tudi spodbudo za nadaljnje delo ter vzgled vsem tistim krajem, kjer Glasbena mladina še ni našla svojega mesta ali pa ji ni uspelo zažveti v polni meri.

A. K.

koncertni telegrami

5. decembra 1975 – Pod vodstvom dirigenta Antona Kolarja nam je orkester Slovenske filharmonije predstavil Cigličeve Simfonične skice, izmed katerih je poslušalce navdušila predvsem tretja – Vizija. Kolar je pokazal velik smisel in poslušalca v Cigličovo skladbo. Izvenela je resnično tako, kot si jo je skladatelj zamislil. V drugi točki sporeda se nam je v Brahmovem II. klavirskem koncertu v B-duru predstavila „prva dama klavirja“ na svetu Gina Bachauer. Ta naslov je zaslužen, saj je njena igra in interpretacija nekaj veličastnega. Ne glede na to, da je koncert po svoji dolžini in tehnični zahtevnosti gotovo med najtežjimi, je pianistka v svoji muzikalni gradnji pokazala toliko muziciranja, da lahko človek le strmi. Isto velja tudi za dodatek – zadnji stavek Slik z razstave M. Musorgskega. V drugem delu nam je Kolar solidno predstavil Debussyjevo Morje, ki pa zaradi vtisa, ki ga je zapustila Bachauerjeva, ni navdušil tako, kot bi morda lahko.

9. decembra 1975 – Po dolgem času smo imeli priložnost slišati v veliki dvorani Slovenske filharmonije violinista Dejana Bravničarja ter pianista Marjana Lipovška. Predstavila sta dela Tartinija, Beethovna, Matičiča in Schuberta. Po zelo solidno izvedenem Tartiniju in Beethovnu sta se umetnika popolnoma razživela šele pri Matičiču in Schubertu. Matičičeve Syntheses za violino in klavir je izredno posrečena skladba, ki bi zaradi svoje kakovosti nedvomno zaslužila večkratno izvedbo. V Schubertovi Fantaziji za violino in klavir v C-duru pa sta umetnika dosegla popolno skladnost v muziciranju in tako prav v tej skladbi dosegla vrhunec večera.

12. decembra 1975 – Pod vodstvom Marka Muniha se nam je predstavil orkester RTV Ljubljana ter solist Jože Falout. V prvi točki smo slišali uverturo Mojstri pevci R. Wagnerja ter Baranovičev Koncert za rog in orkester. Kljub temu, da je solist Jože Falout delo izvedel briljantno, se je marsikdo vprašal, kako je to delo sploh zašlo na koncertni oder. Po invenciji je ohlapno in primerno morda le za lažje koncerte. To še posebno, če vemo, da je orkester RTV Ljubljana v drugem delu pod Munihovim vodstvom zelo muzikalno in prepričljivo izvedel Sibeliusovo Simfonijo št. 2 v D-duru, delo, ki je prepojeno s severnjaško resnobo in dramatično.

19. decembra 1975 – Ljubljansko občinstvo je ponovno lahko slišalo pianistko Dubravko Tomšič-Srebotnjakovo v IV. klavirskem koncertu L. van Beethovna. Čeprav smo umetnico že slišali igrati ta koncert, imam občutek, kot da bi z vsakom koncertom Tomšičeva igrala bolje in bolj dognano. Predvsem nas je navdušila njena izredno prefinjena interpretacija drugega stavka, ki je zvenela prav beethovnovsko. V drugem delu je pod vodstvom Antona Nanuta orkester Slovenske filharmonije izvedel Mahlerjevo 4. simfonijo v G-duru s sopraniskim solom. Dirigent je delo z orkestrom izvedel suvereno, v zadnjem stavku pa je sopranistka Zlata Ognjanović z veliko muzikalnostjo prispevala k dobri izvedbi.

26. decembra 1975 – S simfoničnim orkestrom SF se nam je predstavil veteran slovenskih dirigentov Bogo Leskovic. Najprej je izvedel klasično simfonijo v D-duru S. Prokofjeva, ki je predvsem v zadnjem stavku – Finalu – izvenela res „klasično“, v polnem žaru in zanosu. V drugi točki je nastopil violončelist Ciril Škrjanec v Blochovi skladbi Schelomo – rapsodiji za violončelo in orkester. Škrjanec je ponovno dokazal s svojo natančno igro in občutljivo interpretacijo, da sodi v vrh slovenskih poustvarjalcev. V zadnji točki nam je Leskovic z orkestrom SF predstavil simfonično pesnitev R. Straussa Tako je dejal Zarathustra. Dirigent je kljub zahtevnosti skladbe dosegel z orkestrom skladnost igre in s svojo interpretacijo navdušil poslušalce.

ubald vrabec – sedemdesetletnik

Na Opčinah nad Trstom, v tem mirnem in prijetnem majhnem kraju, kjer ljudje govore slovensko, živi Ubald Vrabec, slovenski skladatelj, zborovodja in glasbeni pedagog. Rojen v Trstu je večji del svojega življenja preživel v rojstnem kraju, kjer se je neumorno udeleževal na kulturnem področju, in se udeležuje še danes. Težko je delo in pomembnost tega moža opisati z nekaj besedami, zato smo vprašali kar njega samega, kako bi se rad predstavil naši mladini, in katero svojo dejavnost bi dal na prvo mesto.

Vedno sem deloval na raznih področjih in to počnem še danes. Zdaj se največ posvečam kompoziciji, ker imam zanjo več časa, in morda tudi zato, ker nisem pri tem delu odvisen od nikogar drugega, razen od samega sebe. Seveda pa bi za svojih dobrih petdeset let glasbenega delovanja skoraj moral dati na prvo mesto zborovodstvo, ki me je zaposlovalo vse življenje. Lahko bi rekel, da sem ga opustil šele prav pred kratkim, ko smo pred dvema letoma razpustili zbor „Gallus“, s katerim smo dosegli lepe uspehe in večkrat prejeli tudi nagrade.

Če se povrnem na začetke, moram povedati, da sem prvi zbor začel voditi z devetnajstimi leti, in sicer moški zbor „Kolo“ v Trstu. Pravzaprav sem že pred tem imel na svojem domu vaje s prijatelji, s katerimi smo peli, in vse te sem pripeljal tudi v „Kolo“. Začel sem z velikim strahom, saj bi mnogi možje v zboru lahko bili moji očetje, taka je bila starostna razlika. To mi ni vzelo poguma in v celem življenju ni bilo daljšega obdobja, ko ne bi deloval kot zborovodja. Ko so nas leta 1927 razpustili, sem odpotoval v Argentino, kjer prav tako nisem odnehal in sem dve leti, ki sem ju tam prebil, vodil zbor. Od tam sem pripotoval v Maribor, na katererega me vežejo prijetni spomini, saj sem tam preživel svoja najlepša leta, od leta 1931 do okupacije.

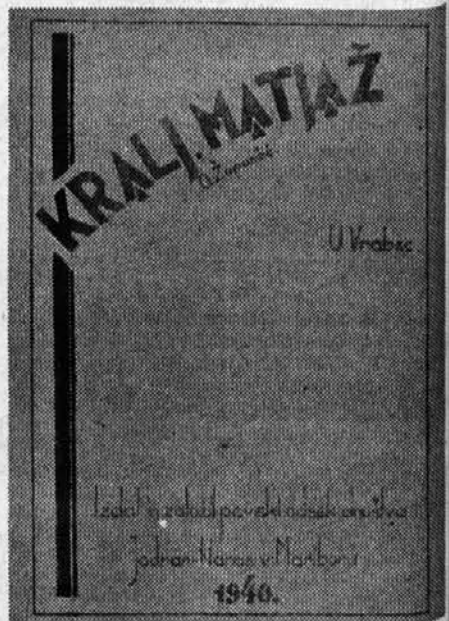
V Mariboru sem poučeval violino; to je moj prvi instrument, ki sem se ga učil in študij tudi dokončal. Poleg tega sem poučeval teoretične predmete in vodil zbor primorskih emigrantov, ki jih je bilo tedaj v Mariboru veliko. Ta zbor se je imenoval „Jadran“, poleg njega pa sem nekaj časa imel na skrbi tudi zbor tiskarjev. V tistem času je imelo mnogo sindikatov svoj zbor, znani so bili železničarji pa peki in tudi drugi. V Mariboru me je zatekla okupacija in verjetno je bil naš zbor tisti, ki je imel prav zadnji nastop pred vojno, saj smo nastopili še 2. aprila, 6. pa so napadli Nemci.

Vojno sem preživel v Trstu, kjer sem ves čas politično deloval in vodil zbor po okoliških vaseh. Iz vsega tega je razvidno, da ni minilo leto, da bi ostal brez tega dela.

Radi bi izvedeli še kaj o komponiranju, o tem, kako ste začeli in v kakšne vrste skladb ste se usmerili?

Začetki glasbenega ustvarjanja segajo prav tako kar precej daleč nazaj. S prijateljem, s katerim sva imela istega profesorja, sva pogosto skupaj igrala skladbe za dve violini in prišlo mi je na misel, da bi tudi sam napisal tak duo. Ko je učitelj skladbo slišal, me je napotil na študij klavirja, nakar sem se seveda šel učiti še kompozicije. Tudi za zborovske skladbe sem se začel vneti že takrat, ko sem vodil na svojem domu skupino prijateljev, in zanje sem tudi napisal svojo prvo pesem. Pozneje, ko sem za „Kolo“ iskal skladbe, sem večinoma izbiral slovensko literaturo, ki jo je v Ljubljani izdajal Zorko Prelovec, in njemu sem poslal svojo pesem. Odgovoril mi je, naj se le učim!

Nisem izgubil poguma, delal sem po malem dalje in počasi se je nabralo kar nekaj skladb. V Mariboru sem napisal pesem „Kralj Matjaž“ na besedilo Otona Zupančiča in skladbo smo prijatelji sami razmnožili. Izdaja, ki jo imam, je verjetno edina, saj so se ostale med vojno najbrž porazgubile. V glavnem sem imel v Mariboru bolj malo časa za kompozicijo, kljub temu pa mi je uspelo napisati celo

simfonično pesnitev in to za tekmovanje, ki ga je pripravil kulturni odbor pod vodstvom Maksa Šnuderla. Še sedaj se spominjam, da je prvo nagrado dobil Karol Pahor za kvartet, drugo in tretjo pa sva si delila z Dragotinom Cvetkom. Takrat je to zneslo natančno 750 dinarjev!

Med vojno nisem veliko komponiral, le nekaj drobnih sklad, zato pa sem začel kar s polno paro po vojni, ko smo imeli vsak teden oddaje na radiu. In ker takrat še ni bilo trakov, so bile oddaje večinoma žive, le včasih so nas posneli na ploščo. Za tako pogoste oddaje je kar naprej zmanjkovalo literature in tako sem bil tako rekoč prisiljen komponirati. Ansambel, ki sem ga zbral, je bil zelo dober in se je hitro učil, tako da smo lahko sprosti naštudirali skladbe. Za proslavo Kajuha sem uglasbil Kajuhovo pesem, za proslavo Kosovela Kosovelovo in tako naprej. Nato sem začel pisati tudi za orkester, ki sem ga dobro poznal. Rad sem konkuriral proti Italijanom, in večkrat sem dobil kakšno priznanje ali nagrado, med drugim tretjo nagrado na natečaju RAI za uglasbitev italijanskega narečnega teksta.

Rekli ste že, da boste zdaj, ko nimate več tako nemirnega življenja, polnega nastopanja in potovanja, v glavnem komponirali. Če pregledamo naslove vaših skladb, se pred nami zvrsti lepo število orkestralnih del in somfonij, pesmi za razne zборе, od moškega in mešanega pa do ženskega kvarteta, in seveda nekaj komornih del, med njimi samospjev na besedilo Alojza Gradnika in Klavirski trio, ki ste ga napisali na željo tria Lorenz. Kaj imate v načrtu v tem trenutku?

Zdaj se bom spet lotil simfonije, povem vam pa, da tudi za kompozicijo nimam čisto prave vneme, ker sem vse prevečkrat slišal svoje skladbe slabo izvedene. Kot vedno se tudi zdaj preusmerjam od glasbe še drugam. Zelo me zanimata politika in ekologija.

In tako se je pogovor končal čisto neosebno v problemih dandanašnjega časa, ki Ubaldu Vrabcu ne dajo miru in s katerimi se še vedno ukvarja. Zato je tudi tako čil in hudomušen pri svojem jubileju, ki bi mu lahko dovoljeval zasluženi počitek.

KAJA ŠIVIC

izredna kariera dirigenta horsta steina

Dirigent Horst Stein je od leta 1972 glasbeni direktor hamburške opere. Izredno pomembna osebnost nemškega glasbenega življenja je danes mnogim mnogo manj znana kot njegovi glasbeni kolegi. Vzrok: Horst Stein je skromen, ne skrbi za skandale, zanj je edino pomembno dirigiranje, v koncertni hiši ali v operi. Začel je s skromnimi angažmaji, postopno in s trdim delom je prišel do današnjega položaja.

Rojen je bil leta 1928 v Wuppertalu. Glasbo je študiral na koelnski Visoki šoli za glasbo pri Philippu Jarnachu in Guen-

terju Wandu. Tu si je pridobil izredno solidno podlago. Leta 1947 je dobil v domačem mestu mesto korepetitorja in dirigenta, potem ko je opustil misel postati pevec. Ko je nekoč vskočil kot dirigent namesto obolelega prijatelja v Corneliusovi operi Bagdadski brivec, ga je slišal takratni intendant hamburške opere Guenter Rennert. Takoj je mladega in nadarjenega dirigenta povabil v Hamburg. V zgodnjih 50 letih je bil asistent v Bayreuthu pri Hansu Knappertsbuschu, Andre Cluytensu in Josephu Keilberthu. Tako si je imel priliko pridobiti ogromno znanje glasbene literature in vpogled v delo v operi ob največjih dirigentskih imenih.

Leta 1955 je odšel v Vzhodni Berlin. Najprej je dirigiral v berlinski operi, pozneje je tu postal glasbeni direktor. Takrat je tudi posnel prve plošče. Še danes so ti posnetki izredno kvalitetni, cenjena je precizna orkestrska in zborovska izvedba.

Leta 1961 se je Horst Stein vrnil v Hamburg, sedaj kot namestnik generalnega direktorja. 1963. leta je postal glavni vodja Nacionalnega gledališča v Mannheimu, nato pa po nekaj uspešnih koncertih na pobudo Dunajskih filharmonikov leta 1970 prvi dirigent dunajske državne opere. Od leta 1972 je stalno angažiran v Hamburgu. Od leta 1969 je med stalnimi dirigenti v Bayreuthu; leta 1969 je prvič dirigiral Parsifala, od 1970 pa redno izvaja Nibelunski prstan.

Večino leta pa je seveda Stein na razpolago hamburški operni hiši. Ne le, da dirigira premiere, ampak tudi ponovitve, loti se vaj z orkestrom in ansamblom. Ni izgubil volje do dela, ne pozna ljubosumja do drugih kolegov. Vsako skladbo naštudira do potankosti, z veliko okusa in natančnosti in preciznosti.

Za Horsta Steina je samo po sebi umevno, da je od začetka tudi pri vsaki odrski vaji, čeprav preveč ceni dirigiranje, da bi tudi sam režiral, pa zna tudi to.

Horst Stein ljubi vsako dobro glasbo. V nasprotju s prepričanjem, da ga imajo mnogi za pojem Wagnerjevega dirigenta, je dirigiral že mnogo praižvedb: prvi je v Hamburgu predstavil Schoenbergovega Mojzesa in Arona in še celo vrsto novejših opernih in koncertnih del po vsej Evropi.

6. januar 1976 – V okviru festivalskega abonmaja komornih koncertov so se nam predstavili pihalci RTV Ljubljana v svojem kvintetu. Ker le redko slišimo take komorne zasedbe, je bil koncert toliko bolj zanimiv. Posebno še zato, ker kvintet sestavljajo resnično naši najboljši pihalci. Sproščeno in lahkotno so izvedli Farkasove Stare madžarske plese, z izrednim tehničnim znanjem so zaigrali Osterčev Kvintet, Kvintet J. Francaixa in Hindemithovo Malo komorno glasbo. Na koncu so nam predstavili slovensko delo Team P. Mihelčiča, kar daje nedvomno tudi drugim slovenskim skladateljem spodbudo, da bodo pisali skladbe za tako sestavo.

9. januar 1976 – V prvem delu koncerta se nam je predstavil Slovenski oktet s skladbami Gallusa, Srebotnjaka, Lajovica, Gabrijelčiča, Pahorja in Kogojca. Slovenski oktet še danes kljub mnogim spremembam pri pevcih pomeni najbolj profesionalen oktet na Slovenskem, čeprav smo morda na nekaterih mestih pogrešali večji muzikalni žar v interpretaciji. V drugem delu se nam je najprej predstavil trobilni kvintet Slovenske filharmonije, ki je najprej odlično izvedel Hindemithovo Jutrango glasbo ter nato še duhovito skladbo La journee d'un bouffon – mala simfonija slovenskega skladatelja Uroša Kreka. Za zaključek so pihalci pod vodstvom mladega dirigenta Uroša Lajovica s solistom Igorjem Deklevo zaigrali še danes svežo in kvalitetno delo Koncert za klavir in pihala S. Osterca. Z odlično interpretacijo so vsi dokazali, da Osterc resnično sodi med elito ne le predvojnega, ampak tudi današnjega rodu slovenskih skladateljev.

13. januarja 1976 – V mali dvorani Slovenske filharmonije sta se nam v recitalu po dolgem času spet predstavila violinist Rok Klopčič in pianistka Nada Oman. V sonatah Babnika, C. Francka in C. Debussyja ter v Bartokovi Prvi rapsodiji sta pokazala dokaj skladno igrjo, pogrešali pa smo večju muzikalno poglobljenost in temperament, ki se je morda še najbolj pokazal v zadnjem delu.

19. januarja 1976 – Na rednem abonmajskem koncertu Slovenske filharmonije smo pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta s filharmoniki slišali dve znani deli P. I. Čajkovskega: najprej klavirski koncert v b-molu, nato pa še 6. simfonijo, imenovano Patetična. Kot solist v koncertu je nastopil angleški pianist John Ogdon. Njegova igra je bila sicer zanesljiva, vendar standardna in akademska, tehnično znanje pa je predvsem v 4. stavku sicer mnoge presenetilo, vendar ni odtehtalo nekaterih muzikalno šibkejših točk. 6. simfonija, ki jo je skladatelj napisal po programu, ki ga ni hotel izlati, je zlasti v obeh krajnjih stavkih izzvenela resnično „patetično“, saj je znal dirigent glasbene zamisli Čajkovskega izpeljati s pravilno mero okusa in muzikalne zanesenosti. Pri tem so mu filharmoniki sledili, tako da so skupno dosegli zaokroženo celoto skladbe.

kaj je narobe z ameriškim jazzom?

Kar težko se je lotiti tako zahtevnega vprašanja.

Verjetno bo na kratko težko ločiti bolj od manj pomembnega. Naj bo to le kratko razmišljanje, ki bo odprlo samo še nekaj vprašanj.

Ce verjamemo, da je jazz glasba, za katero je bolj kot za katerokoli drugo zvrst značilno, da hiti s časom – bolje – pred njim, potem vzbuja sedanja jazz glasba v ZDA precej skrbi. Še pred letom, dvema smo na vprašanje neinformiranih „Kako pa jazz? Stagnira, kajne?“ ponosno odgovarjali: „Ne, veste, prav nasprotno – na Zahodu, predvsem v ZDA in tudi drugod, opažajo prav zdaj, da se vedno več mladih začnejo zanimati za jazz. Tudi pri nas je tako.“

Potem si (odvisno od volje in svojega znanja) lahko še potrjeval svoje prepričanje o vse večji vlogi jazzu. Saj dokazi za to so bili: rock glasbeniki so kot sredstvo izražanja vse bolj uporabljali elemente jazzu, seveda bolj ali manj uspešno. Rock se je s tem plemenitil, saj mu sicer že nekaj let zmanjkuje prave moči – išče nove smeri in vedno znova odkriva, da se je spet naslonil na nekaj že znanega in starega. Poslušalci so sledili glasbenikom in razumljivo je, da so nekateri, zlasti radovednejši, prav pri jazz-rocku ali rock-jazzu prvič slišali za mnoge glasbenike jazzu, ki sodijo med „osnovne“. Tudi plošče z jazz glasbo gredo v promet v vedno večjih količinah. Že ljubljanski jazz festival s svojo vedno mlajšo publiko leto za letom dokazuje, da mladim jazz vse več pomeni. Prav posebej zanimivi so mladi, ki jih je tudi pri nas dosti – taki, ki tako rekoč sploh ne poznajo rocka in so „padli“ naravnost v jazz. Zanje ni poti nazaj.

Ce nekoliko zanemarimo evropski jazz, o katerem nimamo toliko podatkov kot o ameriškem, in če ameriškega jazzu priznamo prvenstvo, nas bo neprijetno presenetila na hitro, površno opravljena analiza v ameriškem tedniku Billboard o najbolje prodajanih jazz albumih iz sredine lanskega novembra. Poskusili bomo upoštevati tudi stranske dejavnike, ki jih pri takih ocenah ni mogoče zanemariti.

Med 40 najbolje prodajanih jazz ploščami smo našli štiri ali pet albumov, ki bi jih lahko označili kot izdelke naprednih, iščočih glasbenikov: Keith

Jarrett, John Klemmer, Anthony Braxton, John Coltrane in morda še Cannonball Adderley. Naj vas ne moti, da sta tako Coltrane kot Adderley že med umrli. Najnovejše plošče s posnetki tik pred Coltranovo smrtjo pred skoraj devetimi leti, dokazujejo, da je bil veliki mojster toliko pred časom, da mu vsaj med saksofonisti še danes redko kdo sledi. Saksofonist Anthony Braxton izhaja iz tako imenovane čikaške šole, saj je včasih tam sodeloval z organizacijo črnih glasbenikov AACM, katere najpomembnejši člani so bili Art Ensemble of Chicago, ena redkih radikalno naprednih skupin, ki pa žal – logično! – nima primernega komercialnega uspeha. (Prav zdaj so podpisali pogodbo z novoustanovljeno jazz firmo Horizont, o kateri bomo še pisali, in morda bodo prišli bolj med ljudi kot pred leti na Atlanticovih ploščah.) Keith Jarrett deluje najmanj na dveh ravneh: glasbe, posnete na ploščah firme ECM, se ne da primerjati z glasbo, ki izhaja v ZDA na ploščah firme ABC (Impulse). Za ECM snema ali solo koncerte (oziroma jih ne bo več) ali sodobno simfoniko, katere edina zveza z jazzom je le improvizacija. Pri Impulse pa so doslej izšli štiri albumi s posnetki njegovega kvinteta, ki izvaja zasedbi primerno glasbo (klavir – saksofon – bas – bobni – tolkala), pa še ta z vsako naslednjo ploščo postaja manj izvirna. John Klemmer je eden od izredno redkih belih jazzovskih saksofonistov, ki v ZDA delajo vsaj nekaj zanimivega.

V zadnjih mesecih se vedno pogosteje – kar vliva upanje – na seznamu najuspešnejših jazz plošč pojavljajo plošče zahodnonemške firme ECM. Za ECM je značilno poleg vseskozi izredno visoke kvalitetne ravni glasbe, neprimerljive snemalne tehnike in popolne svobode ustvarjanja tudi to, da lastnik in producent Manfred Eicher ne snema samo evropskih jazzovskih glasbenikov, ampak več pozornosti posveča ameriškim jazzistom. Med Američani na ECM ne najdemo samo skoraj neznanih imen, ampak tudi tako znane, kot so Jarrett, Dave Holland, Chick Corea, Gary Burton, Jack deJohnette idr. Ti avtorji ustvarjajo za ECM bistveno drugačno glasbo kot na svojih ameriških ploščah, zaradi ustvarjalne svobode v vseh ozirih. Iz majhne družbe se je ECM s svojim ugledom z leti uvrstila med najbolj spoštovane in vplivne firme na svetu in tako prodira vedno uspešneje tudi v ZDA.

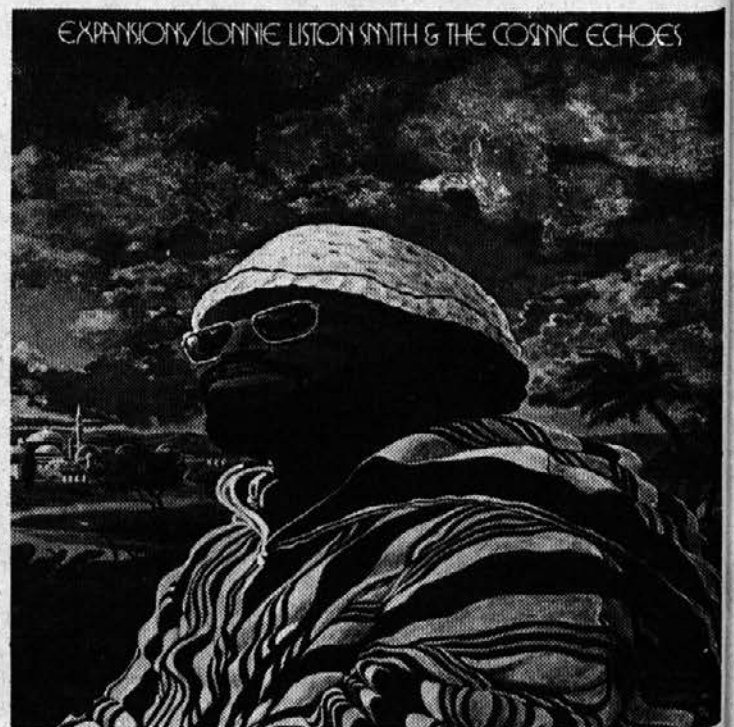
Plošče, ki sicer vodijo na takih lestvicah, so navadno albumi orkestra Quincyja Jonesa, ki vedno bolj forsira ponavljajoče se črne funky ritme in neizrazite vokaliste; albumi „najpopularnejšega“ črnega saksofonista Groverja Washingtona jr., ki prodaja svoje plošče v takih količinah, da se uvrščajo prav visoko tudi v hot 200 najbolj uspešnih albumov (kar pomeni prodajo več sto tisoč izvodov in zlato ploščo). „Mr. Magic“, kot Washingtona imenujejo, izvaja mehko, osladno glasbo, kakršna gre pod zaščitno znamko firme Kudu neverjetno dobro v prodajo. Pri nas bi jo lahko krasno uporabili za domače zabave parov srednjih let, namesto kakšnih „Party Pops Tops Hops Chops“.

Le malo manj črna in osladna je glasba včasih bolj solidne firme CTI, ki zdaj nabira denar s kitaristom Jimom Hallom, flavtistom Hubertom Lawsom, stariimi posnetki kitarista Georga Bensona (katerega so prav on zatrl) in drugimi. Njihov sound se v zadnjih letih ni niti malo spremenil, kakor ostaja nespremenjena tudi zasedba na vseh albumih.

Velikanka Columbia ima pogodbe s Herbijem Hancockom, Weather Report, Ramseyem Lewisom in po novem tudi z Return To Forever. Medtem ko Hancock pobira stotisoče dolarjev s svojim „funkom“, ki ni niti njegov, saj ga je prej slišal pri Slyju Stonu, se vsak njegov novi album prodaja le malo manj uspešno kot slavni „Headhunters“, doslej najbolje prodajani album v zgodovini jazzu (seveda pa to že ni več jazz...). Weather Report so jazz in niso jazz: včasih se le malo preveč lovijo po ritmi, ki niso njihovi. Ramsey Lewis je (v zadnjih letih samo) kupil nov sintetizator! Dvomim, da bodo RTF pri novi firmi igrali drugačno glasbo kot so jo doslej pri Polydor, saj še nikoli niso tako služili, oprostite, oni bi rekli, „komunicirali s poslušalci“. Zanimiv primer je tudi neverjetno uspešni Lonnie Liston Smith, ki je bil včasih eden bolj izvirnih pianistov. K sodelovanju je povabil brata Donalda (vokal in flauta) in poenostavil svojo glasbo do enoličnosti, predvsem pa je zanemaril stil igranja. Naslovna skladba njegovega predzadnjega albuma „Expansions“ je na mali plošči postala pravi sou hit! V denar gredo dobro tudi solo albumi basista Stanleja Clarka in bobnarja Lennyja Whita (oba RTF), celo bolje kot plošče same skupine.

Družba Blue Note je nekaj pravega: pri njih so se pred leti zavestno in javno odločili, da bodo spremenili sound in sploh glasbo na svojih ploščah. Tako so ga penostavili, bolje rečeno, poenotili z lahkotnimi ritmi, z veliko oblažjenega petja in ravno dovolj elektronike; nasploh težijo k blagemu soulu. K temu jih je povedel izreden komercialni uspel albuma „Black Byrd“ leta 1971 in 1972. Njegov avtor, trobentač dr. Donald Byrd, njegova skupina Blackbyrds, flavtistka Bobbi Humphrey in drugi – vsi zvenijo enako. Včasih pa so pri Blue Note izhajale plošče s posnetki danes najbolj spoštovanih glasbenikov, začenši z Milesom. Prav pred kratkim pa je direktor firme izjavil, da je večina današnjih podzvrsti v jazzu samo modna muha in da se bodo sami v kratkem vrnil k osnovnemu, akustičnemu aranžmaju in zasedbi. Nekateri njihovi izvajalci že pripravljajo take plošče. Zasluga za to gre, po direktorjevih besedah, predvsem mednarodnemu uspehu firme ECM, njene glasbe in sounda brez kompromisov.

Včasih najbolj prominentna jazz firma AT LANTIC danes nima pokazati ničesar drugega kot komercialno saksofonista Eddija Harrisa in pianista Lesa McCanna, ki vse več poje in igra sintetizatorje. Herbie Mann je že „easy-listening“. Sem in tja zaide v lestvico še kakšen album firm PAB LO ali PRESTIGE, ki ostajata trdno pri tradicionalnem jazzu. Firma A and M si je resda pridobila nekaj znanih imen, kot so trobentač Chuck Mangione ali pri njihovi novi jazz firmi HORIZON: Dave Liebman, Sonny Fortune, Jimmy Hall, Brubeck in Desmond, Jones-Lewis Big Band, med katerimi spoznamo nekaj naprednih glasbenikov. Lahko pa se spomnimo izjave Dava Liebmana v

The Case of the 3 Sided Dream in Audio Color/Rahsaan Roland Kirk

intervjuju za radio Student, ko je povedal, kakšno glasbo bo snemal za posamezne firme, s katerimi ima pogodbe: eksperimentalno za firmico PM Records, sodobno za ECM in komercialno za HORIZON. Teško, da je z ostalimi kaj drugače.

WARNER BROTHERS, ki je menda najuspešnejša rock in pop družba, je jeseni objavila seznam svojih novih jazz pridobitev, med katerimi izstopata Alice Coltrane in Rahsaan Roland Kirk. Že zdaj, pred izidom njihovih prvih plošč, je iz izjav vodilnih oseb mogoče razbrati, da bodo glasbeniki morali izvajati komercialno, če ne celo kar disko-orientirano glasbo... Tako je razumljivo, da se na občasne pojave neodvisnih in naprednih družb, kot so STRATA EAST, BLACK JAZZ in ostali palčki ni mogoče zanašati. Edina nova večja firma, ki ima veliko denarja in hkrati izdaja tako rekoč samo napreden jazz, črpa svoj denar iz presenetljivega uspeha na pop-rock trgu z drugimi ploščami svojih izvajalcev. Tako za jazz res dobro skrbijo. To je ARISTA, ki je presenetila že s svojo prvo serijo jazz albumov, med katerimi so bili večinoma elpiji s posnetki s festivalov v Montreuxu (Cecil Taylor, Randy Weston, Roland Hanna, itd.). Z daj sledijo času s ploščami Anthonyja Braxtona in še koga. Znana družba MILSTONE se lahko pohvali predvsem z McCoyem Tynerjem in Sonnyjem Rollinsom ter njunimi vedno modernimi ploščami.

Ce ste zdaj hudo potrti, vas moram potolažiti. Kritiki z vsega sveta so pred meseci v znani reviji Down Beat izbirali najboljše plošče in glasbenike leta 1975. Njihva merila so dosti boljša kot okus kupcev: poleg starih imen so izbrali tudi Cecilia Taylorja (Aristin album „Silent Tongues“), McCoya Tynerja, Keitha Jarretta, Gila Evansa, Sonnyja Rollinsa, Wayne Shorterja, Sun Raja, Jean-Luca Pontyja, Garyja Burtona in Airta Moreiro. Tako so dobro nakazali pravo smer. Čeprav ne maramo, da nam kritiki ločujejo dobro od slabega, bi bili brez njih deležni le propagande gramofonskih družb, kar je še neprimerno slabše!

Kot v vsaki glasbeni smeri, so tudi v jazzu tisti glasbeniki, ki ustvarjajo najbolj sodobno glasbo, zapostavljeni. Životariti morajo ob komaj zadostnih honorarjih, zadovoljni morajo biti z majhnimi nakladami majhnih gramofonskih družb, ki so večinoma neodvisne, kar na eni strani pomeni svobodo ustvarjanja, na drugi pa pomanjkanje primernih sredstev za vsaj minimalno propagando in distribucijo. Tako je bilo vedno in tako bo verjetno še nekaj časa. Zato moramo biti potrpežljivi v iskanju. Ameriški glasbeniki imajo možnost, ki je evropski jazzisti nimajo: v Evropi vedno deluje večje število majhnih družbic, ki so pripravljene razumeti želje ameriškega glasbenika, živečega v Evropi ali v ZDA. V ZDA je tega manj, pa tudi evropska publika je dejansko bolj v koraku s časom in pripravljena je na širši glasbeni spekter, ki ga ne diktirajo gramofonske družbe.

Na čase, ko bodo tudi druge evropske družbe, še posebej vzhodnoevropske, prodrele v ZDA, bomo morali še potrpežljivo čakati. Do tu se ne smemo ravnati po okusu ameriških kupcev, ki očitno postajajo vse manj zahtevni, s tem jazzu omejujejo življenjski prostor in zavirajo ustvarjalnost, čeprav številke prodanih plošč trdijo nasprotno! Treba se bo še bolj kot doslej poglabiti v radio, sposojene plošče, iz napihnjenih zgodbic kritikov odpihniti perje in izbrati biserčke, upoštevati prijeme in trende v jazzu, razbirati pravo vrednost mimo propagande gramofonskih firm, mnogokrat zaman poskusiti in – vztrajati! V tem, da se bodo po vse očitnejši komercializaciji jazza pravi glasbeniki nekoč uprli in začeli znova, res po svoje – v tem je verjetno prav toliko resnice, kot v možnosti, da bo prav ta „popularizacija“ jazza odprla vrata tudi eksperimentalistom...

Spet se moramo zateči k zguljeni tolažbi: čas bo pokazal.

(ss)

Na novo in na novo se naši prijatelji v glasbi poigravajo, raziskujejo, poskušajo;

... na novo in na novo se srečujemo, ko se je spet vredno srečati, se videti, se pogovoriti v zvoku;

... na novo in na novo odhajamo s teh srečanj s polnimi bisagami v zvoku povedanega, nakazanega, nedorečenega in zaklicanega;

... na novo in na novo mozgamo med odhajanjem, da pač ni (več še) kaj reči, da je bilo „povedano“, „sporočeno“, „prenešeno“, kar je bilo in kar v tistih trenutkih čutimo, vpijamo skozi vse čute. Iz utrujenosti v napolnjenosti gremo v poplavo lahkotnih čenčanj. V razprtih očeh okrog sebe beremo „tisto“;

... tako se vsakič, potem, na novo in na novo srečamo z vprašanjem časnikarske besede, tiste besede – informacije, ki bi, prebrana, mogla druge, neprisotne prijatelje prinesiti v bližino dogajanja besede in zvoka in predvsem čim bližje tistemu v očeh, po naših večerih.

Z besedo – informacijo je težko. Skozi zapis z muko zbranih besed se hoteno redko kdaj in le blede prisveti.

Vseeno, treba je poskušati tudi z njo. Napor, ki je ob tem potreben, tudi nezadovoljstvo ob vsakič zapisanem, sodelujeta pri dojetanju in razumevanju zdajšnjega koščka poti naše poti.

(V GM 1. nov. 1975 je bila beseda – informacija „Zapisano ob robu obredovanj zvoka in besede“. Govorila je o večeru skupine Salamander, oktobra v gledališču Glej. Potem ko smo se decembra lani srečali z novo zvočno igro salamandrežev, imenovano ILIJANA, tole pisanje.)

(er)

pot poti na poti ilijana

Če bi želela izzaziti, kaj sem čutila ob Ilijani, če bi skušala opredeliti, kje v meni se je zadržala, bi najprej rekla, da je bila Ilijana povsod, da sem jo čutila kot poplavo – preplavitev zvokov, izliv – prenos, prenašanje tesnob in radosti, preliv – prelitje v srečo, ki je bila sreča v glasbi in srečna glasba. In bila sem srečna, nepopisno srečna v tem občutku „v glasbi“, v občutku plavanja – lebdenja v gostem, obdajajočem, zgoščujočem, pa ne utesnjujočem. In če bi hotela še bolje izraziti, kaj mi je dala Ilijana, ta pot od zvoka do besede in od besede do zvoka in to sožitje in sopotovanje, bi morala to zaigrati ali zapeti. Povedati – zame – ekstazo lepote in čiste glasbe ni mogoče.

Pot v Ilijano je nova in bo šla naprej. Dosedanja zvočna polnost – naj rečem prenatrpanost, vsaj včasih smo jo zavestno iskali – Salamandrov – o njih lahko govorim gotovo tudi zdaj – se je prečistila v kristal – glas Bogdane Herman – in v njegovo arhitekturo in strukturo – klavir Milana Dekleve. Posneti citari in kontrabas (play back) so bili dokaz, da so vsi tu, da so „zraven“, „v“. Memento v nekem smislu kot most med tem, kar je bilo doslej, in Ilijano. Pot naprej seveda bo, pot po iskanje in so-igranje in v-igranje.

In Marjana Breclj na traku z Milanovimi pesmimi je bila olajšanje, je delovala kot sprostitelj, pomiritev in prehod k naslednji zvokovni gmoti in sreči bivanja v glasbi.

Ilijana je bila, ponavljeno, sreča v glasbi in srečna in osrečujoča glasba. Katarza na nek način tako za izvajalca kot za nas v dvoranah. Stik mislim, med nami, je bil tesen in neposreden in topel in zavestno. Glasba ni dala, da se od nje odmaknemo, da se ji izmaknemo. Morali smo oivati z njo ali pa nas je izključila. Zame je to dokončna glasba in dokončni in končni smisel bivanja z in v glasbi, doživljanja, ki je več kot doživljanje. Pozornost in več kot to – dajanje občinstva, predajanje samega sebe in predajanje v roke ali zavest ali glasbeno misel izvajalcev, vse to je bilo pogoj za to, da je bila katarza doživeta na obeh straneh, da sta izvajalca lahko dosegla svojo polnost v zvoku in srečno izpraznjenje.

METKA ZUPANČIČ

nove plošče

RTV Ljubljana je skupaj s SAKOJ izdala ob 20. obletnici svojega simfoničnega orkestra nekaj plošč. Uredništvo Glasbene mladine je dobilo v recenzijo samo ploščo z oznako LP-1045, na kateri sta dve deli: **Stravinskega Petruška** in **Schoenbergova Ozarjena noč** op. 4. Okusno opremljena plošča (design Borut Bučar, foto Igor Brvar in France Modic) je tudi tehnično (izdelana v ZR Nemčiji) brezhibna (tonski mojster Sergej Dolenc). Simfonični orkester RTV Ljubljana in njegovi solisti se kažejo kot ansambel visokih tehničnih kvilitet, ki ga tudi Petruška „s svojimi diabolničnimi skoki ne spravi do obupa“, da parafraziramo avtorjevo misel. Schoenbergova Ozarjena noč je delo poznoromantičnega ekspresionizma, zakoreninjeno v stilu poznega Wagnerja, in kaže le malo tistega Schoenberga, kot ga poznamo sicer. Godala simfoničnega orkestra (delo je pisano za godalni sekstet) dosega nekaj intenzivnih vrhuncev. Obe skladbi dirigira Samo Hubad, producent plošče pa je Miran Kvartič. Ploščo lahko ocenimo zlasti po tehnični strani kot enega izrednih dosežkov pri nas, po interpretacijski strani pa tudi kaže vrsto odlik, ki se kažejo v dobri tehnični pripravljenosti orkestra in visoki stopnji njegove reproduktivne sposobnosti.

Od tujih plošč naj opozorimo ljubitelje klavirske glasbe na štiri plošče pianista Maurizia Pollinija (**Maurizio Pollini – pianistični čudež iz Milana**) z deli Roberta Schumanna (DG 2530 379), Franza Schuberta (DG 2530 473), Arnolda Schoenberga (DG 2530 531) in Frederica Chopina (DG 2530 550). Po sodbi kritikov sodijo te plošče med najboljšo klavirsko glasbo, ki jo je danes moč dobiti (vključno z Richterjem in Michelangelijem) ne samo zaradi dovršenega obvladanja

glasbena vzgoja v celodnevni šoli

iz kota v kot

Po naši lepi Sloveniji vidimo precej novih šolskih poslopjij, ki so vsa zgrajena na prijetnih krajih z lepim okoljem. To so moderne, razgibane, večinoma nizke stavbe, okrog katerih je nekaj zemljišča – na prvi pogled ima človek občutek, da so tu otroci zares preskrbljeni, sproščeni, da imajo prostora več kot dovolj in veliko možnosti za učenje in razvedrilo. Gotovo nas ta vtis ne vara popolnoma, saj so nove šole načrtovane prav za omenjene namene, vendar pa marsikdo med nami pozablja na drobne, morda na zunaj nepomembne stvari, ki se učiteljem prav kmalu pokažejo kot problem, pri katerem si ne vedo in tudi ne morejo pomagati sami.

Pred nedavnim smo obiskali eno od najbolj urejenih slovenskih šol s celodnevni poukom, šolo v Predosljah pri Kranju. Vas leži blizu Brda, na prelepi planjavi pod Storžičem. Čudovita okolica, ob kateri se Ljubljancan kar razneži, je tamkajšnjim otrokom tako domača, da še opazijo ne, kako imeniten zrak dihajo. Še posebno jih to ne zanima takrat, ko morajo v slabem vremenu peš ali s kolesom v šolo, kar za nekatere sploh ni blizu. Pouk se začneja ob sedmih in traja do pol štirih popoldne, seveda z odmorom za kosilo. Skoraj 400 otrok prebiva v tej šoli vsak dan, to je z vsemi učitelji skupaj že pravi pravcati hotel. In letos imamo v Sloveniji tako malo krompirja, da ga za skoraj 500 kosil dnevno že zdaj zmanjkuje, zima pa je še dolga!

Pa ti problemi, ki tarejo mnoge naše šole, niso bili cilj našega obiska. Radi bi videli predvsem to, kakšni so pogoji za kulturno, glasbeno udejstvovanje učencev. Dva zbora imajo, otroškega in mladinskega, in vsak šteje okoli 50 članov. Imajo tudi glasbeno vzgojo (pravim tudi, ker obstajajo šole, ki iz tega ali onega vzroka glasbenega pouka sploh nimajo), prvi in drugi razred po eno uro tedensko, tretji in četrti po dve uri in višji razredi spet po eno. Vsa ta dejavnost bi bila lahko še v marsičem razširjena, če je ne bi omejevalo pomanjkanje prostora in glasbenih pedagogov.

Za glasbeno izobraževanje prav vseh učencev te šole skrbi ena sama tovarišica, drži pa, da je na tej ustanovi dosti prizadevanosti in dobre volje, in da učitelji sodelujejo s pedagogi glasbene šole, ki prihajajo učiti razne instrumente in nauk o glasbi kar na šolo v Predoslje.

Tu se otroci lahko učijo klavir, violino, harmoniko in blokflavto. Vse to je imenitno, bolje rečeno, bi bilo imenitno, če ne bi bila včasih tudi dobra volja premalo. Kljub na zunaj veliki zgradbi ni prostorov za kulturno udejstvovanje, tako da se „glasbena šola“ seli iz temnice v kleti v pevsko sobo, iz te spet v malo zbornico, ki so se ji v ta namen odpovedale učiteljice; še tu morda ne bo ostala, ker naj bi ta sobica postala šolska zobna ambulanta. Tudi pevska soba prvotno ni bila namenjena petju, toda drugega prostora ni bilo in učenci, ki so se prostovoljno odločili za zbor, so prisiljeni prepevati ob pogostem odpiranju vrat (v prostoru je med drugim del zbornice), ob brcanju žoge in kričanju pod okni, ob žvenketanju krožnikov najpogostejših jedcev, da ne naštevam še naprej.

Res pa je, seveda, da pri celodnevni pouku ni vzroka, da se ne bi mogli vsi dijaki udeleževati na najrazličnejših področjih, saj so otroci ves dan skupaj na šoli in je to le vprašanje organizacije in prostora. Malo morda tudi discipline, saj se najmlajši učenci hitro naveličajo ene dejavnosti in bi radi kar vsak dan zamenjali krožek. Teh krožkov je lepo število, od športnih, OZN, do likovnega in glasbenega.

Zal ima šola le nekaj glasbil Orffovega instrumentarija in jih tudi pri vseh dobri volji vodstva ne more dokupiti, ker je ustavljen uvoz. Ti instrumenti bi namreč mnogo pomagali pri glasbenem krožku in glasbenem pouku sploh. Če pa učenci že ne morejo igrati na vsa ta glasbila, lahko igrajo – igrice, kar Gorenjcem menda še posebno leži.

In šolarji v Predosljah so malo pred Novim letom organizirali svoj „Pokaži, kaj znaš“, celo predstavo, ki so jo od začetka do konca pripravili in izvedli sami. Trajala je dobro uro in v tem času so se zvrstili recitatorji, pevci, ki so peli posamezno, po dva ali po trije skupaj, mladi pianisti in violinisti in pa igralci, ki so uprizorili nekaj skečev in igrice dedek Mráz. Prav gotovo je bilo zabavno in otroci so lahko preizkusili, koliko zmorejo. Takih spontan prireditev je pri nas vse premalo in podoben Pokaži, kaj znaš bi lahko bil za zgled. Seveda na šoli ne manjka proslav, na katerih sodeluje tudi glasbena šola. Življenje je tu razgibano. Morda v določenem pogledu še preveč razgibano, saj v poslopju neprestano mrgoli otrok, ki se s torbicami v roki ali na rami selijo iz razreda v razred, in ki pravzaprav ninajo niti mirnega koticika za učenje niti igrišča za pravo rekreacijo.

V prihodnje bo treba vsa so uvedle celodnevni pouk možnosti, ki jih ta pouk pristaviti lonček pri prosti učenca, ki se učijo kakšne morali imeti možnosti na

kulturno delo med mladino

Pri določitvi sedanjih vid pridemo do spoznanja, da katere si ne bi bilo mogoč novega človeka, ki bo ob spoznanju. Če rečem tradicija na dela, ki jih prevečajo prerastejo svoj čas ter se kovih stvaritev. Marksističizma, temveč ga vključuj v kvaliteto.

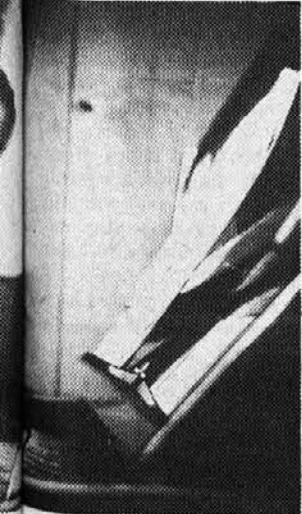
Naša družba se je v rezultatih uspešno. Razen nov odnos do založniške kulturnih skupnostih se b umetnosti, tako produktivno idejno raven zastavljenih p

V prejšnji etapi smo p smo kulturnega. Zato so začele vtihotapljati in za tična stališča o kulturi. Z še naprej vsiljuje polpismernavanje svetovljanske dr radijske postaje (zlasti lok cije z obema rokama spre glasbe (komponirane), cel osebnih dohodek. Vsa ta izmika našemu nadzorstvu razjedajo človekova merila. Zdi se, da še vedno ne raz družbe ni mogoče graditi meščanske in malomeščan razbilo ob čereh majhnih

Iz teh razlogov je nujna niško vsebino oblikuje za mlada osebnost sposobna mehanizem družbenega sa njih in estetskih zahtevalh marksističnim naukom.

Glasbena mladina ne k dobna organizacija mladih beno, fizično, izobrazbeno družbeni in politični cilji smemo pa dovoljevati, da zelo jasno in nedvoumno rezultat skupnih vrednot konkretno vsebino.

Mladinska organizacija nent, ki smo jih omenili šolskih.

obne stvari, ki jih prve šole, ki lastni koži. Drugače izrednih prav uresničiti. In če smemo oje, ki nas najbolj zadevajo: teh naj bi bilo vedno več), bi

KAJA ŠIVIC

nih, etičnih in političnih ciljev pomenijo tisto vrednoto, brez družbene kvalitete. Ta pa terjajo sedanji in tradicionalni meščanske idolatrije, temveč estetske vrednote, ki rastejo in zakladnico veličastnih človečnosti ne zanemarija tradicionalno ter tako upošteva razvojnost

s temi vprašanji in po prvih pri pouku naj omenim tudi izvornje in distribucije, v novih decentralizacijo kulture in s tem pa tudi za estetsko in

ki vidik razvoja, zanemarili pa preteklosti spretno in na skrivaj štaka kulturne politike in politjo se stopnjevana podkultura za, vztrajno povečuje nam tuje mašinerijo hrani zabavni tisk, tudi mnoge delovne organizaad festivali zabavne in narodne vci prejemajo znatno zmanjšanje zelo draga in se še zmeraj videmije niso brez posledic, saj tenja, s tem pa tudi delovanje. mo razumeti), da socialistične etniškimi nadomestki drobnob to „petje siren“ odpeljalo in

lene mladine v tem, da z umetno edino vsestransko oblikovana bene funkcije, razviti družbeni ti jasna stališča in merila o idejavzprav popolnoma v skladu z

di vztraja pri tem, da mora soobljati mlade gospodarsko, družuturno. Saj smo v fazi, ko naši nko omenjamo, poudarjamo, ne imi izčrpavalo v nečem, kar je vrednota, to moramo poudariti, ba delo z mladimi napolniti s

ati in razvijati delo vseh kompoih – kmečkih, proizvajalnih in

Prav take izkušnje Glasbene mladine lahko uveljavijo delo mladinske organizacije. Tam, kjer je bila mladinska organizacija sposobna, so potekali umetniški programi brez vprašanj brez motenj, tam, kjer je mladinska organizacija delovala formalno, so bile umetniške vsebine redkost (in drugo tudi). Zato se morajo konference socialistične mladine v osnovnih organizacijah prizadevati za programe vseh sestavnih delov te organizacije – glasbene mladine, klubov mladih tehnikov, športnih sekcij, tabornikov itd. Edinole rezultati dela lahko dajejo ugled tej organizaciji in moralno pravico, da od družbe terjajo pomoč in podporo.

Glasbena mladina zatorej v zvezi s svojim novim statutom predlaga naslednje:

- temeljna načela Glasbene mladine v vseh njenih osnovnih organizacijah morajo biti enotna;
 - Glasbena mladina se mora pri svojem delu opirati na mladinsko organizacijo, od nje zahtevati podporo in odgovornost;
 - Glasbena mladina mora delovati med kmečko, delavsko in šolsko mladino;
 - v svojem delu mora zajeti in animirati najprej svoje ustvarjalne zmogljivosti, to je zmogljivosti krajev, v katerih deluje. Razen tega mora dati prednost sodelovanju z glasbenimi šolami oz. akademijami;
 - Glasbena mladina mora spodbujati amaterizem, da s svojo pobudo rešuje različne krizne položaje na kulturnem področju;
 - Glasbena mladina mora gojiti in izpopolnjevati tradicionalne manifestacije, zlasti „šolski koncert“ (oziroma v delovnem kolektivu), razvijati oblike dela, ki so specifične, ne da razvija dejavnost koncertnih agencij ipd.
- Glasbena mladina mora po šolah in delovnih kolektivih odpirati klube, ki bodo oblika kulturnega življenja, hkrati pa organizacijsko telo. Vsi programi morajo biti vzgojni.

V zvezi s tem je treba preučiti tudi vprašanje članstva. Ni dovolj poudariti, da je član GM vsak, ki ljubi umetnost. To je preširoko določilo in članstvo po tem ni nič drugega kot brezoblična množica. Člani Glasbene mladine morajo biti aktivni organizatorji, pripadniki sekcij, nosilci programov, vidni posamezniki v umetniških disciplinah, iskreni prijatelji umetnosti, ki bodo s članarino krepili lastno osnovno organizacijo, s sredstvi iz lastnega dohodka pa bodo spodbudno vplivali na vidne posameznike in skupine. Prav zato, ker gmotna sredstva članarine oziroma sredstva lastnega dohodka ostanejo osnovni organizaciji, se bo razvila kvaliteta, ki je doslej ni bilo. Organizacije bodo po eni strani hotele čimveč članov, po drugi strani pa najboljšo organizacijo. Gmotna sredstva bodo omogočila ustanovitev klubov, sekcij, z njimi bodo kupovali opremo, zaslužne posameznike pa bodo nagrajevali po zaslugah – s knjigo, ploščo, odhodom v Grožnjan, brezplačnim koncertnim abonmajem itd.

Tu je pomembno poudariti, da se v osnovni organizaciji razvija dijaško samoupravljanje, v osnovnih organizacijah bodo razpravljali in sklepali o najpomembnejših zadevah organizacije.

Zelimo torej, da k duhovnim vrednotam ne pristopamo deklarativno, temveč praktično, kar pa je najpomembnejše, ne smemo zmeraj zahtevati idealnih razmer. Rezultati prinašajo ugled, prav tako tudi družbeno korist.

KREŠIMIR VALIČ, Banjaluka

klavirske tehnike, marveč še bolj zaradi značilne mešanice pianistične suverenosti in inteligentne glasbene senzibilnosti, s katero Pollini interpretira tako zelo različne stilne svetove, kot so velike fantazije in sonate Schuberta in Schumanna ter klavirska dela Schoenberga in Chopina (24 preludijev op. 28). Pollinijeve nove štiri plošče so za vse, ki se zanimajo za klavirsko glasbo, kar nepogrešljive, saj kažejo današnjo raven sodobne pianistike.

Naj opozorimo še na enega Petruško! Plošča s tem delom, v interpretaciji Orchester Philharmonique Strassbourg z dirigentom Alainom Lombardom, je izšla pri Electroli (IC 065-28347 Q) in sodi k nekaj ducat ploščam v tehniki „SQ – kvadrofonijska“. Pri snemanju so uporabili do 40 mikrofонов za 24 sledni magnetofon. Šele pri drugem postopku je uspela dokončna mešanica, ki jo lahko enakovredno poslušamo tudi prek stereo aparature: nastal je celo še bolj atraktiven zvok, ki je s tehniko snemanja po štirih kanalih dosegel največjo mero preglednosti in briljance orkestralne zvočne slike. Seveda je prav Petruška kot nalašč za tak posnetek zaradi ognjemeta domiske zlasti v instrumentaciji in orkestralnih zvočnih učinkih. Mladi, 34-letni dirigent Alain Lombard, rojen v Parizu, učenec Fricsaya in Bernsteina, ki ga je podpiral tudi Karajan, zmagovalec Mitropoulosovega tekmovanja, glasbeni direktor v Miamiu itd. je zdaj šef dirigent strassburškega orkestra. O njem ne bi tako podrobno pisali, ko ne bi bili prepričani, da se bomo z njegovim imenom v prihodnosti še velikokrat srečali, saj mu obetajo izredno kariero. Ta plošča, kjer sta glasbena in tehnična dovršenost v ravnotežju, nudi izreden užitek pri poslušanju.

pk

srečanje z indijo

Sredi decembra je bil na filozofski fakulteti v Ljubljani zanimiv obisk iz Indije. Prišli so trije Indijci in igrali na indijske instrumente klasično indijsko glasbo. Mnogo sem že slišala o tej glasbi že prej, poznala indijske instrumente in njihovo glasbeno teorijo. Toda prav tako, kot je zame tuj in skrivnosten orientalski svet, prav tako je skrivnostna njihova glasba.

LIRA

BIAHAČ, SEPTEMBRA 1976. BROJ 6

TRICI KONFERENCA MUZIČKE OMLADINE JUGOSLAVIJE U JAJCU

U širokom frontu organizovanih socijalističkih snaga

— Otvorajući slavstvo 18. kongresa SKJ i 4. kongresa Muzičke omladine Jugoslavije u Bihaću, glavnom organizacionom mjestu

— Treći kongres Muzičke omladine Jugoslavije, što je polovinom malja ove godine održan u avnojskom Jajcu, u prisustvu 180 delegata i gostiju, namirno Bihaćem koji je na ovom skupu usvojen i zaključena programna i diskusija na dvije plenaryne sjednice kao i te diskusije na sjednicama za vrijeme rada u komisijama (za programe, za društveno-ekonomski položaj MOJ i za međunarodne aktivnosti), detinirao je zadatke i ciljeve ove organizacije, isporučio ih na stavovima 18. kongresa SKJ i 4. kongresa Muzičke omladine Jugoslavije. U organizacionom pogledu, ovaj kongres je podno da se ostvaruje princip po kojem se Muzička omladina, na razliku od ranijeg pokreta mladih muzičara i ljubitelja kulturnog i umjetničkog stvarništva, konstituisa kao društvena organizacija mladih, čija je sadržaj rada i djelovi svrstavaju u političnom frontu najnaprednijih društvenih snaga u našoj samoupravnoj socijalističkoj zajednici, predstavljajući kao kolektivni članovi Saveza socijalističke omladine Jugoslavije.

Među ostalima, na početku rada Kongresa su podržali dr. Zvonko PETROVIĆ, predsjednik sekretar za kulturu i obrazovanje SR Bosne i Hercegovine i Balaž BUKIĆ, član Sekretarijata Predsjedništva Saveza kongresnice SKJ Jugoslavije. Nakon toga, referat o sadržaju Muzičke omladine Jugoslavije podnio je Eugen GVOZDANČIĆ, delegat i ministar MOJ.

Izražavajući spremnost da dostignu sporazume u djelo stavove Resolucije Društvenog kongresa SKJ o kulturi i obrazovanju ustava SFRJ i republika, delegati Trećeg kongresa MOJ uputili su podržavni telegram predsjedniku Republike i predsjedniku SKJ JOSIPU BROZU TITU.

Programom rada Opatinske konferencije Muzičke omladine u Bihaću za ovaj godina, između ostalog, predviđeno je da se u jesenjem periodu održi nacionalno predavanje istaknutih kompozitorkinjavskih i jugoslavenskih struktura i obilati nau

Luka. Što je posebno interesantno, profesor Milošević će, koristeći rezultate svog naučno-istraživačkog rada, predati predavanje o popularnoj revuluciji, nastin uspjehu o stvarnosti i kompoziciji.

ETNOMUZIKOLOGIJA

PREDAVANJE PROF. VLADAE MILOŠEVIĆA

Učesnici Trećeg kongresa Muzičke omladine Jugoslavije

Zanimivo je že samo izvaja-
nje glasbe. V Indiji imajo
ogromne dvorane s 3000 in več
sedeži, zvišan oder, na katerem
izvajalci sedijo „po turško“ in
držijo instrumente pred sabo. V
naši dvorani takega odra nima-
mo, zato so naši umetniki sedeli
kar na šolskih klopeh.

Vodja je igral na najstarejši
klasični indijski instrument,
imenovan vina. To je glasbilo s
7 strunami, pri čemer so štiri
strune napete podobno kot pri
violini, tri pa so vzporedno ob
njih, le malo niže na resonanč-
nem trupu. Resonančni trup
ima v spodnjem delu okroglo
obliko in za ojačanje zvoka še
običajni kovinski dodatek.

Instrument je prava umet-
nina, narejena iz posebnega in-
dijskega lesa z okraski iz slono-
ve kosti in poldragih kamnov.
Glasbenik ga drži pred sabo, ga
nasloni na koleno ter brenka po
strunah. Instrument ima izred-
no prijeten, mehak, tih ton.
Običajno spremljajo igranje na
vini s preprostimi tolkali in
tako je bilo tudi na našem kon-
certu. Igralec na valjast boben
(mridungam) je spremljal z veli-

ko vnemo in spretnostjo. Zani-
mivo je bilo, kako je uglasil bob-
nen pred koncertom. Boben ni-
ma ključev, kot na primer naš
boben, ampak napeto kožo, ki
jo s posebnim kladivom bobnar
bolj ali manj napne na okvir.

Tretji instrument pa je igral
na tamburo, ki ima v Indiji po-
polnoma drugačno obliko kot
pri nas. Podoben je morda ci-
tram; nanj brenkajo in tako do-
sežejo akordično spremljavo
vini.

Koncert je bil za vse poslušal-
ce izredno poučen in ob prisrč-
nem slovesu od naših indijskih
prijateljev si je marsikdo še za-
želel srečanja z njimi in z njivo-
vo zanimivo glasbo.

M. K.

witold lutoslawski — sodobni skladatelj

Poljski skladatelj Witold Luto-
slawski sodi nedvomno med naj-
uglednejše sodobnike glasbenega
ustvarjanja. Visoko mesto si je pri-
dobil z neverjetno vztrajnim in siste-
matičnim delom, ki ga je privedlo
od socialnega do trdnega neoklasi-
cizma do svojskega prav izrazitega
osebnega sloga v avantgardni glasbi
naših dni.

Witold Lutoslawski se je rodil
leta 1913 v Varšavi, kjer je v letih
1936–37 tudi diplomiral na tam-
kajšnjem konservatoriju iz kompo-
zicije in klavirja. Do leta 1958 je bil
v domovini sicer spoštovan zaradi
svoje izredno prefinjene glasbene go-
vorice in tehničnih skladb, v širšem
glasbenem svetu pa se je njegovo
ime pojavilo šele po uveljavitvi na
svetovno znanih festivalih v njego-
vem rodnem mestu: na Varšavski
jeseni. Ko je svetu predstavil svojo
znamenito Žalno glasbo za godalni
orkester, ki jo je posvetil spomenu
Bele Bartoka, je obenem z njo tudi
zapustil utrta pota in pričel odkri-
vati svetu popolnoma nove načine
komponiranja.

Po Žalni glasbi, ki je svojsko pri-
našala tolikanj opevano dvanajst-
tonsko kompozicijsko tehniko, je že
v Beneških igrah prešel na povsem
osebna pota: pričel je iskati nove
možnosti v gradnji glasbenega dela.
Pri tem je bil suveren ustvarjalec, ki
pozna vse pridobitve sodobne glasbe

in predvsem na področju gradnje –
malih in velikih fraz, posameznih
stavkov in celote – odkrival vedno
nove možnosti. To ga je končno
pripeljalo do izbrušenega in dogna-
nega sloga, ki učinkuje sicer so-
dobno, pa vendar urejeno in – to je
še posebej presenetljivo tako za za-
govornike najsodobnejše glasbe, ka-
kor tudi za njene zagrizene nasprot-
nike – izredno muzikalno in zaradi
tega očitno navezujoče se na tradi-
cijo. Seveda je zato v očeh ognje-
vitih pristašev najnovejšega izgubil
vsakršno privlačnost, saj v njegovi
glasbi nastopajo predvsem čisti mu-
zikalni principi in ni pri njem nobe-
nega sledu izvenmuzikalne špekula-
cije, kot so iskanje novih zvokov za
vsako ceno in z vsakršnimi sredstvi,
glasbeni teater, nekakšno izvenmu-
zikalno filozofiranje in kar je še po-
dobnih in priljubljenih orožij naj-
držnejših avantgardistov.

Tako vrednotenje njegovega dela
je seveda predvsem moja osebna
ocena in morda niti ni povsem toč-

na. A poleg tega, da sta mi njegova
glasba in njegov pristop k oblikova-
nju zvoka pri srcu, tudi verjamem,
da vsaka še tako burna in avant-
gardno usmerjena doba (kar vsekaj-
kor lahko trdimo za prehojeno pot
glasbenega razvoja od konca druge
svetovne vojne sem) mora končno
spojiti vse, kar ji je razvoj ponudil,
in izbrati tisto, kar je vredno na-
daljnje muzikalne uporabe. In meni
osebno se zdi vsaj za dobršen del
glasbenih prizadevanj prav Luto-
slawski tisti, ki je najbolje zadel ta
proces.

Lutoslawski je v že omenjenih
Beneških igrah za komorni orkester,
nadalje v slovitih Treh poemah Hen-
rija Michauda za zbor in komorni
orkester, v Knjigi za orkester, drugi
simfoniji, Koncertu za violončelo in
orkester in Preludijih in fugi za go-
dala (tu sem našel najpomembnejša
njegova dela) dal naši dobi skladbe,
ki kažejo pot v jasnejšo umetnost in
ki bodo ostale zagotovo tudi zanam-
cem.

IVO PETRIČ

V SREDINI W. LUTOSLAWSKI, NA LEVI IVO PETRIČ, DIRIGENT
ANSAMBLA SLAVKO OSTERC IZ LJUBLJANE, KI JE LETA 1963 NA-
STOPILO NA VARŠAVSKI JESENI.

podlistek

witold lutoslawski
prihodnost
glasbe

V vrsto razmišljanj o glasbi,
njenem ustvarjanju, nastajanju
in razvoju, ki smo jih že doslej
objavljali na straneh našega ča-
sopisa, se vključuje tudi „Raz-
mišljanje o glasbeni prihod-
nosti“ znanega in pomembnega
sodobnega skladatelja, Poljaka
Witolda Lutoslawskega, ki ga
povzemamo iz Polish Music
(1972/2). Razmišljanja, ki smo
jih že doslej objavljali izpod pe-
resa domačih ali tujih avtorjev,
so seveda med seboj včasih zelo
različna. Nazorno kažejo današ-
nje stanje glasbene kulture, ki
se razvija v najrazličnejših sme-
reh in zvrsteh.

Že dolgo veliko govorimo in piše-
mo o degeneraciji umetnosti v na-
šem času, o njeni ovirani rasti in sa-
morazkrajanju. V zvezi s to snovjo
sem zapisal nekaj misli, o katerih
sem zadnja leta večkrat razmišljal.

Proces razkrajanja se je začel v ti-
stem trenutku, ko je Wagner napisal
prve tri takte Tristana in Izolde. S
tem je sistem durove in molove
lestvice, ki je bil do tedaj kot nepro-
pustna skala, dobil majhno razpoko.
Nešteti rodovi skladateljev, začeni

z velikim Perotinom^x so s trudom
in navdihom ohranjali to fanta-
stično strukturo skozi stoletja. Niti
Wagner, še manj pa drugi „uniče-
valci“ tega sistema kot Chopin in
Liszt, gotovo niso pričakovali, da se
bo razkroj konvencij, ki so se nako-
pičile v teku stoletij, nadaljeval ne-
kaj desetletij kasneje s tako divjim
tempom, dokler končno ne bo vodil
v nekaj, kar bi z mnogimi pridržki
lahko imenovali „anti glasba“.
(Uporaba tega izraza lahko postane
nevaren vzrok za mnoge nesporazume,
kajti vsakdo bo meje med glasbo in
„anti glasbo“ postavil drugače. Zato
sam ne nameravam definirati te meje,
čeprav mislim, da klasično delo v smislu
„anti-glasbe“ ni abstraktna ideja. Take
primere najdemo v delih skladateljev,
kot sta La Monte Young in Yun Paik.
Smo na zadnji stopnji razvoja ideje v
glasbenem delu, kajti končni cilj tega

^x Perotin (Perotinus magnus) je do-
loval v drugi polovici 12. stoletja
kot kapelnik v Notre-Damu v Pa-
rizu. Bil je eden največjih kompo-
nistov svojega časa, avtor prvih ši-
riglasnih skladb v evropski glasbi.

jean pierre rampal — glasbenik, človek — umetnik

Naša sodelavka je imela edinstveno priložnost slišati koncert in se osebno srečati z enim največjih flavtistov današnjih dni, Jean-Pierrom Rampalom. Opisala nam je vtise o tem doživetju.

Jean-Pierre Rampal se je rodil leta 1922 v Marseillu. Že od rane mladosti se posveča glasbi in danes predstavlja slavo francoske flavtistične šole. Morda ga največ ljubiteljev glasbe pozna po zlati starinski flauti, ki je bila nekoč last grofa Remusata in iz katere Rampal izvablja čudovito glasbo.

Tale zapis ne bo kritika; tudi ne bo razgovor. Samo opis sročanja, ki mi je veliko pomenilo. Pa ne samo meni.

O velikih umetnikih imamo običajno čisto določeno in hkrati posebno mnenje. O njih govorimo najprej z nekakšnim strahom in spoštovanjem. Zdi se nam (če slučajno sami igramo na isti instrument kot občudovani glasbenik), da njihove veščine nikoli ne bi mogli doseči. Obenem pa se nam pogosto (morda zaradi rahle zavisti) hvale na račun vrhunskih umetnikov zdijo pretirane, in se nam presežniki često zdijo odvečni.

Tako so bili tudi moji občutki, ko sem v Strasbourgu prišla na koncert Jean-Pierra Rampala, kar malo pomešani. Jean-Pierre Rampal med flavtisti že dolga leta namreč pomeni sinonim za dovršen ton in izredno tehniko. Je eden od najbolj iskanih in seveda tudi najteže dosegljivih profesorjev, izreden koncertant. Hvala na račun njegovega igranja se torej ne manjka, prav tako pa je po hodnikih slišati marsikatero pikro in že kar hudobno o njegovem privatnem življenju (kaj, ko je v glasbi in tudi v glasbeni „kritiki“ to pogosto pomembnejše od glasbe same). Rampal poučuje — kadar ravnino ni na koncertni turneji — na pariškem državnem konservatoriju. Število njegovih učencev je vnaprej določeno, tako da se za prazno mesto poteguje po več deset mladih in nadvse obetajočih flavtistov z vseh koncev sveta. Včasih so prosta tri mesta, včasih pa nobeno, in tisti, ki na vsak način želijo študirati pri njem, čakajo...

Če bo šlo vse po sreči, bo na jesen pri Rampalu študirala tudi

naša Irena Grafenauer, ki jo mojster visoko ocenjuje in je zanj prepričan, da bo kar v najkrajšem času dobila prvo nagrado (diplomanti pariškega državnega konservatorija se potegujejo za nagrade, in čim višje so, tem večje so njihove možnosti za nadaljnji razvoj; lahko rečemo, da nagrade na nekoliko višji ravni nadomeščajo naš pojem diplome na glasbeni akademiji).

Irena Grafenauer letos študira v Freiburgu, ZRN, pri drugem velikem flavtistu, Njcoleju, kljub temu pa najde čas, da s koncerti gostuje po vsej Jugoslaviji. Prišla je tudi na dogodek, slišati mojstra „v živo“. In kakšen je bil koncert? Po svoje je nastop velikega mojstra kar težko poslušati. Težko zato, ker od njega mnogo in včasih kar preveč pričakujemo. Navajeni smo poslušati njegove brezhibne posnetke na ploščah, koncert pa, četudi še tako brezhibno izveden, vedno odkriva človeka in ne glasbenika-stroj. Vsekakor tak koncert poslušamo bolj

natančno in ga bolj strogo ocenjujemo. Veliki mojster naj bi si ne dovolil niti najmanjše napake, enkrat samkrat naj ne bi zaigral „mimo“.

Vedno vsekakor ni tako, in glasbe vsekakor tudi ne smemo poslušati na tak način, da bi šteli napake, ki jih je kdo napravil v igranju. Rampal pa končno igra tako lepo, da tega tudi ni potrebno početi. Vsaka fraza je izdelana, vsak ton odigran, baročno glasbo, ki jo je predstavil na tem koncertu, oblaža z okraski, pa je vendar vsak okrasek utemeljen in na svojem mestu. Rampal sam tudi izlaja baročne mojstre, in njegove priredbe so iskana flavtistična literatura.

Koncert ob spremljavi čembala je bil izredno doživetje, čeprav prav gotovo le ena od postaj v seriji nastopov — med Japonsko in Združenimi državami. Rampalu je očitno mnogo do tega, da njegovi stiki z občinstvom ne postanejo šablonski.

Največ zame velja dejstvo, da je Rampal enako kot v svojem glasbenem izrazu neposreden in iskren kot učitelj in sogovornik. Pristrčnosti, ki jo odraža njegovo muziciranje, je v ospredju njegovih odnosov z okolico. Prav nič ni „profesorski“ in izvšeni. Tako kot rad pripoveduje svoje dogodivščine, tudi rad prisluhne pripovedim drugih. Zame in ostale mlade flavtiste z raznih koncev Evrope, ki smo se po koncertu z njim zadržali v dolgem pogovoru, je bilo najbolj dragoceno doživetje, da smo smeli igrati na njegovi dve flauti.

METKA ZUPANČIČ

razvoja je prav ukinitve ideje kot elementa glasbe.)

Sprožita se dve vprašanji: 1. Ali je zgodovina glasbe zadnjih nekaj desetletij omejena edino na to, kar bi lahko označili kot linijo „podiranja“, ki se vleče od Wagnerja do La Monte Younga? 2. Kakšen odnos do „anti-glasbe“ naj bi imeli organizatorji glasbenega življenja, se pravi tisti ljudje, ki odločajo o tem, katero delo naj bo izvajano in katero ne?

Najprej se bom posvetil drugemu vprašanju. Nanj bom lažje odgovoril, čeprav je mogoče manj pomembno. Moj odgovor je preprost, vendar kljub temu kategoričen. Sem odločno proti umetnim pregradam, ki onemogočajo svobodno kroženje umetniškega dela, hkrati pa sem proti merilom, ki občinstvu odtegujejo delo zaradi estetskih smeri, ki jih le-to vsebuje. Tudi, če bi smeri in želje v umetnosti v resnici pripadale „anti-umetnosti“, jih ne bi smeli odvracati od občinstva. Kajti občinstvo ima pravico biti seznanjeno z vsem, kar se v svetu umetnosti dogaja in vse to tudi izkusiti. S tem, da določeno vrsto del odtegujemo občinstvu, pride do nenaravne situacije. Umetniki dobijo vlogo mučeniških junakov, kar verjetno ne bi

postali, če bi njihova dela svobodno krožila med občinstvom. Mislim, da „anti-umetnost“ noče imeti slovesa „prevredanega sadeža“.

Vrednost nekega dela ni edino merilo, ki naj bi odločalo o njegovi uvrstitvi v glasbeni spored, kajti kdo je poklican, da bo določil njegovo vrednost; bolj odločilno je vprašanje, ali je to delo pojav določene družbenega okolja. Primer za tak pojav je vse, kar imenujemo, čeprav mogoče ne s popolnoma ustreznim izrazom, instrumentalno gledališče.

Ker sem prepričan nasprotnik kakršnihkoli glasbenih tabujev, imam za tako stališče še en razlog. Bojim se namreč, da nekega pomembnega in še nepoznanega glasbenega pojava ne bi spregledali in ga pozabili. Kdo lahko zagotovi, da celo najbolj „nepričljiva estetika“ ne skriva kvalitete, ki jih bodo odkrili kasnejši rodovi; in kdo lahko zagotovi, da nekatere skladbe, za katere mislimo, da so rezultat zadnje stopnje razkrajalnega procesa, ne skrivajo semen za bodoče ponovno rojstvo glasbe?

Težje je odgovoriti na prvo vprašanje, ki sem si ga zastavil že na začetku. Proces samorazkroja glasbe bo jasen vsakomur, ki samo za trenutek pomisli na njeno usodo od

„Tristana in Izolde“ pa do skladbe, v kateri izvajalci potiskajo klavir skozi luknjo v zidu. Vendar spremembe v glasbenem jeziku in celo v glasbeni estetiki predstavljajo samo eno stran obdobja glasbene zgodovine, ki ga obravnavamo. Drugo stran pa predstavljajo dela, v tem času napisana in obravnavana ločeno in neodvisno od zgodovinskega konteksta. Starih klasičnih konvencij niso zamenjale nove; tiste, ki so se razvile se niso ohranile dalj kot dobro desetletje. Vendar to ni preprečilo nastanka resničnih umetnin. Vrednost umetniškega dela ne moremo meriti z načeli in konvencijami, po katerih je nastalo, kajti delo je od teh v veliki meri neodvisno. Zato pa z vrednostjo dela lahko razlagamo načela in konvencije. Umetnina je lahko ustvarjena na temelju najbolj „nepričljivih“, celo absurdnih načel in konvencij.

Vendar pa ta načela, naj so še tako preizkušena in lepa, ne morejo zagotoviti, da delo, ki je na njih zgrajeno, ne bo „kič“. Vprašanje, ki se takoj postavi, je: kaj je umetnina in kaj je kič? Mislim, da ni vrednostnih meril, ki bi določila, kaj je umetnina. Na vsak način je odločilen faktor reakcija občinstva. Te ne moremo objektivno razločiti. Pač

pa lahko rečemo, da vrednost glasbenega dela določa končna vsota posameznih reakcij na to delo v teku desetletij.

Sodba občinstva v zadnjem času je presenetljivo pozitivna. Tako kljub razkrajanju klasičnih konvencij, ki je danes doseglo že absurdno stopnjo, glasbena dela z nedvomno vrednostjo in vplivom so in še nastajajo. To daje neizpodbiten dokaz dejstvu, da je krhka in drobljiva glasbena materija podrejena človekovemu duhu, katerega ne bo nikoli načel razkroj. Moč tega duha in njegova manifestacija v umetniških delih mi vzbujata vero, da je sicer vzemirljivo resna kriza glasbene materije le časovni pojav. Čim večjo svobodo bomo zagotovili ustvarjanju in uveljavljanju kar najbolj radikalne glasbe, tem hitreje se bo glasbena materija regenerirala. Z umetnimi ovirami samo odlašamo s trenutkom, ko bo kriza premagana. To se mora zgoditi po naravni poti. Trdno verjamem, da se bo to zgodilo in da umetnost ne bo uničila same sebe. Zahteva po umetnosti je spremljala človeštvo od samega začetka zgodovine; zato si ne morem predstavljati snrti umetnosti brez propada človeštva.

prejeli smo

kdo jih bo vtiril?

Bili smo v gorski vasi, oddaljeni kakih deset kilometrov od Ljubljane. Večerno proslavljanje dneva republike se je zavleklo. Zelel sem si iz gostilniškega dima in hlapov na čisti zrak, pa sem se napotil po vasi navzgor.

Iz ene zadnjih kmečkih hiš se je razlegalo nabijanje, ki ni izviralo iz radijskih zvočnikov. Obstal sem in pogledal skozi okno v razsvetljeno kmečko izbo. Poleg svetlih podob so visele slike na pol golih beatlesov, v sobi pa so mladeniči brenkali na „električne“ instrumente. Odpravil sem se v hišo in nepovabljen vstopil v sobo. Dve električni kitari, ozvočna klaviatura in tolkala so se stiskali sredi malega prostora, v kotu pa je bila popolna aparatara za ozvočenje. Torej milijonske investicije!

Mladi dolgočasi so brž spoznali, da se tudi sam razumem na glasbo in so mi docela sproščeno zaupali svoje želje in zadržke: da radi godejo v štirih, da nimajo nobene prave strokovne vzgoje v teoriji glasbe in obvladanju instrumentov, da zvečine igrajo po posluhu, da so se na glasbenih šolah zanimali za strokovni pouk pa ga niso našli, češ da so prestari za sprejem, ali da ni strokovnjakov za njim ustrezno šolanje, da pa bi se oprijeli tudi sistematičnega učenja v mejah klasičnih disciplin...

Nisem preveril njihovih navdov. Vendar veselje do skupnega pop muziciranja in vlaganja nemajhnih sredstev v instrumente in aparature potrjuje njihovo zagnanost. Pač pa mi je dogodek prikladal v spomin čas po Napoleonovih vojnah v srednji Evropi, ko je mlado in staro, kljub inflaciji, gladovanju in tuberkulozi norelo na plesih ob Lannerjevih in Straussovih valčkih. Pa ne da bi to navdušenje preprečevalo muziciranja v domačem krogu v obliki izvajanja samospelov, štiriročnega igranja na klavir, komorne soigre v triu in godalnem kvartetu; naravnost pospeševalo ga je in ustvarilo dragocen humus za zrast glasbene kulture, ki je v njem črpala skozi ves XIX. vek svoje sile.

Kdo bo v našem današnjem trenutku prevzel vlogo usmerjanja omejenih „divjih“ skupin k strokovno neoporečnemu in kvalitetnejšemu nastopanju? Spričo velikega števila glasbeno-vzgojnih institucij ta vloga ni neizvedljiva. Odpravila bi hkrati prenizko raven podeželskih „festivalov“ in utegne pripeljati v okrilje vredne glasbe marsikakega nadarjenega samorastnika.

PAVEL ŠIVIC

razmišljanje

je glasba tonska ali intervalska umetnost?

Glasba, nemara najbolj razprostranjena umetnost, ki današnjim ljudem neogibno preganja občutke življenjske praznote s takimi ali drugačnimi zvoki, ki se oglašajo iz najrazličnejših aparatov, od radijskih sprejemnikov do kasetnih magnetofonov, ta pomanjkljivo raziskani pojav povsem razumljivo vabi k razmišljanju o svoji naravi. Zaradi mnogoterosti seveda zavaja razmišljajoče ljudi k preveč poenostavljenim razlagam, ki se nagibajo k temu, da bi dale prednost tej ali oni izmed komponent, ki le združene tvorijo pojem glasbene umetnosti.

Tako me je v študentovskih letih nekoč živo zaposlilo vprašanje, ki mi ga je nekoč takrat zastavil, ali je namreč glasba tonska ali intervalska umetnost. Vendar je že sozvočje kot potenciran muzikalni vtis med seboj intervalsko povezanih sočasnih tonov vzbudilo moj pomislek, da nas glasba vabi tudi k uživanju zvoka, ne zgolj zvočnih sprememb, ki potekajo po intervalih.

Pozneje sem ob študiju interpretacije glasbenih del zmeraj določneje spoznaval, da intervalska narava glasbe še zdaleč ni edini nosilec muzikalne lepote. Dokaz za to je že dejstvo, da obstajajo dobre in slabe interpretacije glasbenih del. Zgolj natančno (torej intervalsko in ritmično brezhibno) preigravanje glasbe pogosto sploh ne nudi prave predstave o tem, kaj je skladatelj hotel povedati. Zahteva, da bodi interpretacija „muzikalna“, je zato občeveljavna in ne trpi ugovorov.

Torej je treba iskati resnico o bistvu glasbe (ob nesporni resnici o njeni intervalski naravi) tudi v dogajanjih, za katera notna pisava še ni izumila ustreznih znakov, razen tistih najsplošnejših za dinamiko in agogiko.

Dinamiko in agogiko, da. Prva izmed teh dveh besed se nanaša na ton, na njegovo maso, na njegovo individualno obliko v sklopu z drugimi toni glasbene stavbe in v odtehanem odnosu do njih. Torej velja v interpretaciji kot zadnji fazi nastajanja umetnine vsa pozornost tonu in njegovemu oblikovanju, ter celo barvam zvokov, ki jih že skladatelj skrbno premislil ob izbiranju instrumentov za svojo kompozicijo.

Po tem razmišljanju, ki opozarja na zvočno plat „intervalске“ umetnosti, skušam zopet najti poenostavljeno predstavo o glasbi. Menim, da je primarno glasbeno veselje v davni potekalo iz odkrivanja zvokov še pred zaznavanjem intervalov. Je bila to muzika? Za današnje pojme ne. Vendar kaže na ljubiteljski odnos do najosnovnejše prvine glasbe, do zvoka. V naslednji fazi pokaže intervalsko in barvno spreminjanje tona, voljo do poigravanja z vznemirljivimi učinki zvoka. Nastajanje melodij z intervalsko diferenciranimi toni je potemtakem že odraz umetniške volje do „Jepih“ tonskih zaporedij, je veselje do zvoka, toda z višjimi zahtevami, ki prinašajo večje radosti. Torej ni glasba drugo kot v času urejena tonska zgradba, grajena s spreminjanjem zvoka po intervalih, jakosti, barvi in kombinacijah večglasja.

Očitno je vsakršno poenostavljanje definicije glasbe tvegan poizkus. Kajti kje je po gornji definiciji še kaj prostora za izpovedne kvalitete te umetnosti, ki so nedvomna sestavina glasbe s tako imenovanim „izrazom“? Ali morda obstaja globlja zveza med doživljanjem bolečine in radosti ter voljo do smiselnega oblikovanja zvočne zgradbe?

VLADO MODIC

dijaški parter

moje prvo srečanje s slavno pianistko

Zelo sem se razveselila, ko sem izvedela, da bom z glasbeno šolo odšla poslušat generalko koncerta za klavir in orkester v Ljubljano. Na tem koncertu je namreč nastopila pianistka svetovnega slovesa, po rodu Grkinja. Povedali so mi, da je ta pianistka prepotovala že veliko sveta in povsod požela ogromen uspeh. Nestrpnost sem pričakovala, da jo bom videla, kajti to je bilo moje prvo srečanje s slavno pianistko. Ko se je generalka pričela, so skladbe, ki so se vrstile pred koncertom za klavir, kar poletele mimo mene in nazadnje je na oder prišla pianistka. Mogoče ni bila ravno taka, kot sem pričakovala, toda že na prvi pogled se mi je zdela prijazna in dobrodušna. Če je tako prijazna, sem pomislila, mora tudi dobro igrati klavir. Ne vem, kaj sem si predstavljala, ko sem si zastavila to vprašanje. Nisem več premišljevala, ker je začela igrati. Igrala pa je, z eno besedo čudovito. Težke dele koncerta je izvajala z lahkoto in vse na pamet.

Prsti so drseli po tipkah, kar sami od sebe. Nekaj časa je igrala v velikem zanosu, nato spet tiho in nežno ob spremljavi orkestra.

Če ti je nekaj všeč, vse prehitro mine, tako je tudi ta koncert prehitro minil. Z nekakšnimi občutki sreče sem zapuščala koncertno dvorano. Obšla me je želja, da bi tudi sama kdaj tako čudovito igrala klavir.

MARTA ROPRET

4. razred glasbene šole v Radovljici

obisk generalke v sf

5. decembra zjutraj smo sedli na avtobus, ki nas je peljal v Ljubljano pred Slovensko filharmonijo.

Na balkonu smo zasedli prve vrste. Glasbeniki so že uglaševali instrumente. Potem je stopil na oder dirigent Anton Kolar. Po spremnih besedah k izvajanim skladbam se je začel orkestralni del. Globok vtis je name napravila skladba Morje avtorja Debussyja. Toni so se spajali v eno samo veličastno melodijo, ki je dosegla vrhunec pa spet potihnila do samega mirnega valovanja.

V drugem delu je igrala slovita pianistka Gina Bachauer. Dolgi nežni prsti so kot lahen vetrček božali

tipke. Skladba, Brahmsov koncert za klavir in orkester je bila zelo svojevrstna. Nekajkrat kot ples snežink, ki mehko naletavajo na zemljo, do grobega neurja, ki lomi drevje. Po končanem koncertu je neka dijakinja podarila pianistki šopek.

Tako se je končala generalka pred večernim koncertom rumenega abonmaja v SF. Obiskali bomo še več generalk in upam, da bomo vsakokrat tako notranje obogateni kot tokrat.

MARJETA JOVAN
4. razred glasbene šole
v Radovljici

vtis z generalke

Sedim in poslušam. Toni plešejo v zraku, se vrstijo v lepem zaporedju in se zlivajo v zanimivo melodijo. Je to resničnost? Nagnem se naprej in pogledam proti klavirju. Da, to je resničnost. Pianistkini prsti neutrudno hitijo po klaviaturi. Prav zanimivi so, Roki se nekajkrat križata, a pianistka se ne zmoti. Zdi se kot da roki nista njeni, ali pa da je ona nenaravno bitje. Gledam njene roke. Njena energija in moč sta izjemni. Ni to čudežno bitje?

TANJA GOLČMAN
4. razred glasbene šole v
Radovljici

v opernem gledališču

Rada imam glasbo, saj me spremlja že od malih nog. Rada poslušam koncerte in orkestralne skladbe, še raje pa gledam operne predstave. Nisem jih še veliko videla. A vsakokrat ko gledam in poslušam opero, mi je ta zvrst glasbe bolj všeč.

V petek, 24. novembra, smo se mladi ljubitelji operne glasbe iz Trebnjega odpejali v Ljubljano. Tam smo gledali opero Traviata skladatelja Giuseppea Verdija. Libreto je napisan po romanu Dama s kamelijami. Pripoveduje o pariški lepotici Vedetti in njeni nesrečni ljubezni s plemičem Alfredom Germontom.

Glavni vlogi je pela sopranistka Zeni Živkova. Alfreda pa je pel tenorist Rajko Koritnik. Živkova je pela v italijanščini, kar nas je malo motilo. Vsi pevci so se vživeli v svoje vloge in nam prepričljivo prikazali zgodbo. Morali smo jih občudovati. Tudi orkester jih je dosledno spremljal. Lahko smo spoznali čudovito Verdijevo glasbo.

Najbolj všeč sta mi bili arija očeta in napitnica. Mislim, da je bila opera vsem gledalcem všeč, saj je ob koncu slik zajel dvorano glasen in dolg aplavz.

Scena je bila odlično izoblikovana. Tudi kostumi so bili lepi in privlačni.

Ta Verdijeva opera je razumljiva. Glavno temo opere smo si hitro zapomnili. Bila nam je všeč. Na poti domov smo peli odlomke iz najlepših arij. Seveda pa vsi skupaj nismo zapeli tako, kot pevci v opernem gledališču.

DARINKA VIDMAR
Osnovna šola Trebnje

predstavljamo
naše mlade
glasbenike

na koncertu mladinskega zbor trnovo

Ko sem vstopil v avlo osnovne šole Trnovo, sem najprej vprašal, kje bo koncert. Pred več leti sem bil že tu, a takrat je bil pevski nastop v avli, tokrat pa je bila v avli slovesna tišina. „Tovariš, koncert bo v telovadnici, tu pa si lahko ogledate razstavo“, so mi prijazno pojasnili. Videl sem poleg fotografij z vaj in nastopov razobešene tudi diplome in priznanja, ki jih je zbor dosegel v svoji dolgoletni uspešni dejavnosti.

Medtem je pristopil kolega in oba sva pomislila, da imamo po šolah sicer veliko zborov, malo pa jih je, ki bi zmogli pripraviti samostojen koncert. Osnovna šola je trenutno morda sploh edina v Ljubljani, ki je pripravila tako „presenečenje“. Kako je mogoče spričo zaposlenosti šolarjev z drugimi obveznostmi doseči tako raven? Ni težko odgovoriti: potreben je dober zborovodja, reden glasbeni pouk in ne nazadnje – razumevajoče okolje na šoli. Trnovo očitno vse te pogoje ima. Treba jim je čestitati.

Predolgo sem se zadržal v avli, dvorana se je medtem že skoraj povsem napolnila, zlasti v prednjih vrstah, kamor sem se namenil. Zbor poznam že s prejšnjih nastopov, na primer s celjskega pevskega festivala in sem že vedel, kako živo zna zborovodja Majda Hauptman pritegniti pevce v doživetje pesmi. Zanimalo me je tudi, kako bo na mlade pevce vplivalo izvajanje obsežnega in razmeroma zahtevnega programa, ki se ga pač ne da osvojiti brez truda, a kljub temu pevci niso bili videti utrujeni. Opazil sem prej sproščujočo radost sodelovanja.

Osnovni vtis o petju trnovčanov bi bil na kratko: občuteno in poglobljeno podajanje in negovanje izrazito otroške barve glasov. Posebno jim ležijo poetične in mediativne vsebine, kar se je izrazilo zlasti v prvem delu sporeda v umetnih skladbah. V drugem delu pa smo sledili prerez glasbene ustvarjalnosti iz slavnih dni naše narodnoosvobodilne borbe, saj je bil koncert posvečen 30-letnici osvoboditve.

Po umetniški prepričljivosti se je

zlasti odlikovala izvedba Metuljčka Marija Kogojca. Po koncu te in tudi drugih skladb sem začutil, kakor da je poslušalcem zastal dih. V odmoru je moj sosed razmišljal, da z izvedbo takih skladb tudi mladinski zbor lahko seže k najvišjim umetniškim sporočilom. Drugi poslušalec je izrazil svoje navdušenje s tem, da si je obljubil nabaviti ploščo, kjer bi peli Trnovčani. Nato smo še skupaj ugotavljali, da je škoda, ker telovadnica – ki je bila sicer skrbno preurejena za kon-

cert in okrašena s cvetjem in zastavami – akustično vendar ni najbolj primerna za pevski nastop. Toda če bi bil koncert drugje, v primernejši dvorani, bi bili poslušalci prikrajšani za doživetje pristnosti okolja tega šolskega zboru. To pa ne pomeni, da naj zbor nastopa samo v domačem okolju. Prav bi bilo, da bi se lahko predstavil tudi drugje, saj so ljudje – tako mislim in upam – povsod željni lepote glasbenih doživetij.

JAKOB JEŽ

BOJAN KOVAČ je dijak kočevske gimnazije in je v svojem kraju znan harmonikar, saj je že absolvent glasbene šole. V mesecu decembru je imel v Kočevju koncert in z njim ponovno dokazal svoj talent in prizadevnost. Foto: Jure Podržaj

**nagradna
križanka
»pesnik, skladatelj
in njuno delo«**

Dragi reševalci, tokrat niste bili ravno preveč vneti. Vajeni smo večjega števila rešitev, kot smo jih dobili v tem mesecu. Zato pa so bile skoraj vse rešitve pravilne in med njimi smo izžrebali tehle pet:

- PETER JERIČ, PESJE 65, 63320 VELENJE
- JERN FELKO, REGENTOVA 6, 62000 MARIBOR
- NATAŠA FERJAN, KOSOVELOVA 19, 65280 IDRJA
- MARIJA FLEGAR, GRADIŠČE 38, 69251 TIŠINA
- MIRAN ŠOŠTER, POTRČEVA 2, 62310 SLOVENSKA BISTRICA.

Pri reševanju današnje križanke vam želimo mnogo vztrajnosti in upamo, da nam boste poslali čim več rešitev DO ZADNJEGA FEBRUARJA.

		SE STAVIL IGOR LONGYKA	POSLOPI	KDOR VARI	PREDLOG	AMER. MOSKO IME (OKRAJ)	POLET, ZANOS	VRSTA KREKLA MLEKA		
		KOLOBAR								
		→								
		ENAKA SOGLAS- NICA			NIZOZ. AVTO KRVNIK					
		ME LODIJA, NAPEV				NIKE LJ NENA- SITNOST				
		DEL ROKE					POLMER PREDEL PODROČJE			
		IDROT							NATRIJ	
		TOPILO ZA SMOLE IN MASTI								POTOCNE ZIVALI S SKARJAMI
NARISAL F. A.	PALČEK	FRANC. FILOZOF IN 2. GOD. 19. STOL.	↓		POMLADNI MESEC	VEZNIK	SIBIRSKI VELETOK PIANIST ENGELMAN		NAVLAKA	GRŠKI BOG- VOJNE
ZIG								KARLOVAC	OKVARA LUTECI	
GOSTINSKI LORALI						URADNO PSMENO POTRDILO		ZIV. Z APORI CLOVEK MED 14. IN 27. LETOM		
KRTOVO KOPANJE ZEMLJE					ANTON OCVIRK GOSPOD (ETIOPSKO)		FRANC. PESATELJ (ANDREJ) PODROČJA E MURJEV			
ČEŠKA PRTI RDEL NICA				SLOV. SLI- KAR IN SKLADATELJ SREDIŠČE					JUNIOR NIKAL- NICA	PLAZILEC
SKUPINA TREH PEVCEV					IME PEVKE PRODNKOVE PETELIN				MAGNETO FONI	
	VELIKE VEZJE V JAVNIH POSLOPIH	BE LILO (VODIKOV CREDA)							TKANINA ZA BILA- ZINE PREDLOG	
GLAVNO MESTO GRČIJE					MARIBOR- SKI KORE- OGRAF NEZNANKA				LUNJE PRIPADNIK JUGOSLOV. NARODA	
CLOVEK, ISTIH LET						INDIJSKI DROBIZ NAŠI RAZGLEDI				STRAN NEKDANE GL. MESTO BABILONIJE
GLAVNO MESTO TOGA				VISOKO- GORSKE VRTACE					ORAU KAMUN RDIČI BARVI	
GRŠKA POKRA- JINA				OČELOV BRAT					LILOV- SČI. POD BOKOVUM	

utrinki iz bayreutha

Naš sodelavec Uroš Rojko je sodeloval v glasbenem kampu v Bayreuthu v simfoničnem orkestru. Za naš časopis je pripravil nekaj vtisov z bivanja v tem nemškem mestu glasbe.

pot

Vrček dneva je bil že prazen. Vseeno je, ali so zvezde s svojim bleškom opozarjale nase ali pa so goste sivine mokrih oblakov grozile nad peronom številka tri. Peron in nekaj znanih obrazov so bili zadnja podoba domovine, ki sem jo zapustil za dobršen kos poletja.

Poza v leže mi je na moč godila. Če bi bil hudo črn maček z bleščajočo dlako, bi začel presti. Vendar se je preveč treslo. V naših tračnicah je nekaj posebnega; brzkone čarobnega; kadar se vlak „zapodi“ čeznje, se tako skrivnostno maje in pravi: TUM-TUM-TUM, TUM-TUM...

Sen je bil čudovit. Tračnice so postale gladke. Vlak je brzel. Pod veličastnimi oboki muenchenskega kolodvora smo zamenjali lokomotivo in vagon. Odložila sta nas v Nuernbergu. Tu smo pogrešili gromke klice in žolčne kletvice železniških uslužbencev. Okusna popotnica nam je razvedrila želodce. Zadovoljni smo pričakali lokalca, namenjenega v Bayreuth.

bayreuth

Nič kaj posebnega ni; ne prevelik, ne premajhen. Ljudje, avtomobili, rdeče luči, zelo veliko kopališče, mestna hiša, polni lokali, čisti pločniki, sex-shop, cvetličarna, slaščičarne in še kaj. V Bayreuthu sta dva velika parka: Hofgarten, kjer se še vedno ljubita Richard Wagner in njegova zadnja žena Cosima, ter Eremitage, kjer so v ljubkih romantičnih bazenih visoke dame takratnega časa namakale svoja jedra telesa. Zrak je naravnost nebeski, če ga primerjam o z ljubljanskim.

treba je videti

Na robu mesta je grič. Na njem kraljuje velika stvar, ki zre tiho k ljudem. To je srce, ki utripa, žari z nesluteno silovitostjo, obsoja, graja, uči in se posmehuje. Polna je neznanck, skrivnosti, filozofije, preplavlja duhove in se ne zmeni za prostorske omejitve. To je Festspielhaus, veličastna Wagnerjeva opera. Skladatelj jo je spočel in rodil, da bi v njej oživele stare legende o Nibelungih, da bi v njej zagospodovalo Parsifalovo kopje, postavil je kraj, kjer večni

mornar in Tannhaeuser iščeta svoji odrešitvi, kjer se Tristan in Isolda neizmerno ljubita in kjer neumorno pojo mojstri pevci iz Nuernberga. To je mogočna Wagnerjeva zapuščina, vrhunec ustvarjalnega duha in genialnosti, neuničljive energije in izpovednosti. Treba je videti!

o delu

Poleg zabave, ponočevanja in obiskovanja prireditev je imel naš glasbeni kamp seveda tudi druge naloge: te so pravzaprav imele prednost. Naštel jih bom: komorna glasba vseh vrst, elektronska glasba, opera, balet, pevski zbor, solistične točke, Wagnerjev seminar, godalni orkester, poezija in veliki simfonični orkester. Praktične vaje so se vrstile dan za dnem, nekatere zjutraj, druge popoldan, nekatere vmes, druge spet po večkrat na dan. Udeleženci vseh glasbenih zvrsti so se izkazali na vsaj enem samostojnem koncertu. Moram reči, da sem bil energično razočaran nad koncertom elektronske glasbe, samo razočaran nad koncertom tolkalcev in tudi razočaran nad opero. Tudi balet in komorni ansambli niso bili ravno očarljivi. Vzoren uspeh pa je požel simfonični orkester. S težkim programom (Bartok-koncert za orkester, Szymanowski – koncert za violino in orkester, Honegger – simfonija za godala in Wagner – uvertura k operi Mojstri pevci iz Nuernberga) in čudovitim romunskim dirigentom Bergelom, je zablestel z naravnost mojstrsko izvedbo na dveh koncertih. Nikoli ne pozabim.

gourdon

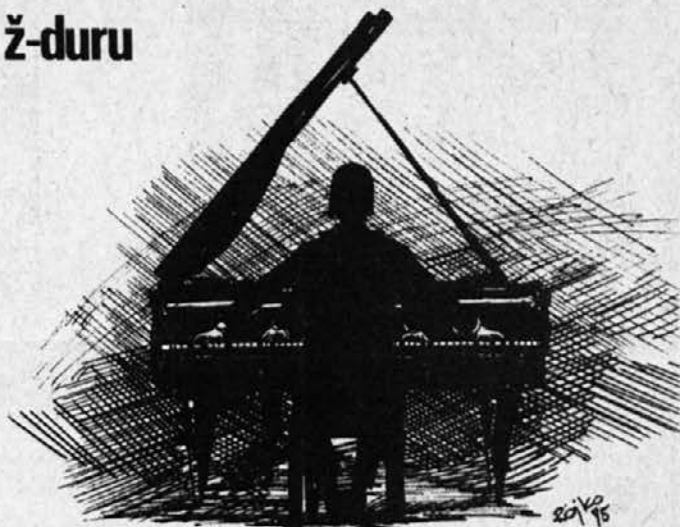
Naslednja postojanka poletnega muziciranja je bilo mesto v južni Franciji, ki nosi ime Gourdon. Kot član simfoničnega orkestra sem tudi sam pridrvel tja po gladkih tračnicah in preživel nekaj ljubkih dni v mikavnem okolju, ob kraljevski hrani in pijači, ob ličnem plavalnem bazenu s skakalnico in prijetnih francoskih, romunskih, bolgarskih in poljskih predstavnicah nežnejšega spola. Nastopali smo kar v cerkvah, ob prostih večerih pa po ulicah, kar je domačine spravilo v dobro voljo. Ni manjkalo ne lepih „spoznavnih“ večerov, ob spremljavi steinwaya in gramofonskih plošč, ne dolgih aplavzov v obokanih dvoranah kamnitih cerkva, ne iskrenih besed, belih robčkov in stiskov rok in še česa ob slovesu.

epilog

Lani sem okusil slast bogatih počitnic. Mnogo novega sem spoznal, marsikaj se mi je razkrilo. Svetujem sleherni mladi neugnani glavi, da ob prvi priložnosti pokuka čez rob domovine. Tam gotovo najde kaj zanimivega. Le tako si lahko ustvari resnično podobo tujine, življenja in miselnosti tamkajšnjih ljudi. Marsikaj domačega začne človek ceniti, marsičesa se tudi nauči!

UROŠ ROJKO

v ž-duru

obletnice

Kot ne dovolj nadarjenega so odklonili profesorji milanskega konservatorija kmetiškega sina iz Roncole, pa je kljub temu GIUSEPPE VERDI (1813–1901) postal eden velikih opernih ustvarjalnosti. Prvobitnost njegovega značaja, do dna povezanega z zemljo in naravo, mu je dajala tisto silo in neizčrpno vitalnost, s katero je premagoval vsako tragiko zasebnega življenja kot tudi umetniške neuspehe. V glasbi je bil povezan z izročili lastnega naroda, ki mu je vedno zavestno služil, a se je izrazno pola-

goma osvobajal in zgradil svoj slog. Odlukuje ga smisel za notranjo dramatiko, čist in pregleden glasbeni izraz je izpolnil z ogromno vsebinsko močjo in nenavadno pristnim doživetjem. Njegova prva dela (Nabucco, Lombardi, Ernani) so umetniško še nekoliko šibka. Zaslóvel je z opero Rigoletto, ki sta ji kmalu sledili Trubadur in Traviata. Za otvoritev Sueškega kanala je bila naročena opera Aida, ki je nastala kot velikopotezna dramatična umetnina. Nov glasbeni značaj dobiva opera Othello, katere vsebina je povzeta po Shakespeareovi drami. Poslednje Verdijevo operno delo Falstaff, edina komedija, ki jo je napisal v njej je zgotil vsa svoja življenjska in umetniške spoznanja. Letos januarja poteka 75 let od smrti velikega mojstra. Pokopan je v Milanu, v kapeli doma za ostare milanske glasbenike „Casa del Riposo“, ki ga je on tudi ustanovil. Letos januarja je minilo 100 let, odkar se je rodil ERMANO WOLF-FERRARI (1876-1948). Italijanski skladatelj nemškega rodu

je študiral v Muenchnu, kjer je večino življenja tudi deloval, razen petih let, ko je bil direktor konservatorija v Benetkah. Pozornosti vredne so njegove orkestralne skladbe (Beneške igre, Arabeske), komorne in zborovske stvaritve, nimajo pa tolikšnega pomena kot njegove opere. Vsega skupaj je napisal 13 komičnih oper, katerih vsebina so dogodki iz življenja starih Benetk. (Cenerentola, La Dama boba). Ponovno je obudil stil italijanske opere buffe iz 18. stoletja, v svojem značilnem slogu je združeval gibko medolichnost italijanske glasbe in nemško polifonijo – deloma je nanj vplival tudi Richard Wagner. Opere še danes veliko izvajajo, gotovo najpopularnejša pa je opera Štirje grobijani, ki so jo letos z uspehom ponovno uprizorili tudi v ljubljanski operi.

Letos praznuje 70-letnico rojstva hrvaški skladatelj in dirigent BORIS PAPANĐOPULO. Kompozicijo je študiral v Zagrebu, dirigiranje pa na Dunaju. Kot dirigent je deloval v vodilnih hrvaških glasbenih institucijah (Splitska opera, Opera Hrvatskog narodnog kazališta, orkester RTV Zagreb), udeleževal se je tudi kot zborovodja, pedagog in glasbeni pisec. Papanđopulo je zelo plodovit skladatelj, v katerem opusu so zastopane vse oblike glasbene ustvarjanja (opere Sunčanica, Amfitrion, Rona; baleti Zlato, Kameni svatovi, Beatrice Cenci; 2 simfoniji, 3 koncerti za klavir, Simfonične variacije; vokalne in vokalno instrumentalne skladbe). Izvoljen je za rednega člana Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, dobitnik več republiških nagrad in priznanj. Za svoje delo je bil tudi odlikovan, podeljena sta mu bila red bratstva in enotnosti in red dela.

telgrafsko o kvizu

TEMA KVIZA:

Življenje in delo bratov Ipavcev, Vatroslava Lisinskega in Steva Mokranjca.

GRADIVO ZA KVIZ:

Posebna številka „Glasbene mladine“ ter magnetofonski trak.

NAGRADE:

1. nagrada: enotedensko bivanje v Grožnjanu (za vsa ekipo),
2. in 3. nagrada: šola, katere ekipa si bo pridobila drugo ali tretje mesto, bo dobila brezplačen mladinski koncert najuglednejših slovenskih poustvarjalnih umetnikov.

KOMU JE TEKMOVANJE NAMENJENO?

Izključno učencem osnovnih šol, ki niso hkrati učenci srednjih glasbenih šol ali akademije za glasbo.

KDO ORGANIZIRA PREDTEKMOVANJE?

Občinska organizacija Glasbene mladine (v krajih, kjer Glasbena mladina nima občinske organizacije GMS, pa občinska organizacija ZSMS, ZKPO ali šola sama).

KDO SESTAVLJA EKIPO?

Trije učenci in mentor.

KATERA EKIPA SE UVRSTI V POLFINALE?

Prvih 16 ekip, ki bodo presegle določeno število točk.

KDO SE UVRSTI V FINALE?

Prve 4 ekipe, ki bodo v polfinalu presegle določeno število točk.

KDAJ IN KJE BO FINALE?

Dne 29. maja 1976 (april v prejšnji številki je bil tiskarski škrt) v Studiu 14 ljubljanske televizije.

BO KVIZ PRENAŠALA LJUBLJANSKA RTV?

Seveda.

KJE DOBITE GRADIVO ZA KVIZ?

Na Republiški konferenci Glasbene mladine Slovenije, Krekov trg 2, tgl. 322-367.

LAHKO MENTOR SODELUJE PRI TEKMOVANJU?

Ne, samo pripravlja ekipo.

SE LAHKO ČLANI EKIPE MED TEKMOVANJEM IZMENJAVAJO?

Samo če kdo zbolí.

KOLIKŠEN JE PRISPEVEK?

Šola je dolžna poravnati organizatorju predtekmovanja (npr. občinski organizaciji Glasbene mladine) prispevek v višini 200. din za pripravo predtekmovanja.

KOLIKO EKIP JE LAHKO NA VSAKI ŠOLI?

Nikoli jih ni preveč.

KDO OCENJUJE REZULTATE PREDTEKMOVANJA?

Tričlanska žirija in organizacijski odbor pri Republiški konferenci Glasbene mladine Slovenije.

KDO OCENJUJE REZULTATE POLFINALA IN FINALA?

Petčlanska žirija.

DO KDAJ SE LAHKO PRIJAVITE NA KVIZ?

Rok ste sicer že zamudili, toda vaša prijava pri republiški konferenci Glasbene mladine Slovenije gotovo ne bo romala v kožo!

magnetofonski trakovi z glasbo za kviz

Na traku, ki bo služil kot slušno gradivo za kviz, bodo posneta vsa najpomembnejša dela bratov Ipavcev, Vatroslava Lisinskega in Steva Mokranjca. Nekatera izmed njih so znana iz vsakodnevnih radijskih oddaj, druga pa predstavljajo omenjene skladatelje kot avtorje zanimivih in kvalitetnih del, ki jih slišimo le redko. Tako pomeni trak prvi celovit prikaz del Benjamina, Josipa in Gustava Ipavca ter Vatroslava Lisinskega, ki ni namenjen samo pripra-

vam za kviz, ampak je uporaben tudi kot učni pripomoček pri glasbenem pouku. Hkrati bo trak brez dvoma zanimal tudi številne ljubitelje jugoslovanske glasbene ustvarjalnosti. Naročite ga lahko pri uredništvu GM za 300 dinarjev.

barvna posebna številka izide sredi februarja

Napovedali smo že, da bo kot osnovno gradivo za kviz izšla posebna številka našega glasila. Pripravili smo bogato gradivo o sklada-

teljih, ki jih boste spoznali pri kvizu. Številne slike v barvah in črno-beli tehniki ter notni primeri, ki dopolnjujejo slušno gradivo na magnetofonskih trakovih, bodo skupaj z izčrpnim besedilom, ki so ga napisali naši muzikologi, pomenili najpopolnejše delo, ki je doslej izšlo na Slovenskem o bratih Ipavcih, Vatroslavu Lisinskem in Stevu Mokranjcu.

Posebna številka bo izšla na 32 straneh z barvnim ovitkom. To bo že tako rekoč knjiga, ki bo imela trajno vrednost. Zato vas vabimo, da vnaprej naročite posebno številko GM, ki stane samo 10 din, na naslov: GMS, Krekov trg 2, Ljubljana, z oznako „Posebna številka“.